

Kalaallit Nunaata Radioa
Kiffartuussineq
qaammarsaanerlu

– anguniakkat, pingaartitat, pilersaarutit,
sinaakkutit KNR-llu aallakaatitassiornermini
periusissatut 2005-miit 2010-ip tungaanut
toqqammavii

KNR

Siulequt

Ukiut kingulliit marluk pingasut KNR-imi September 2003-mili aaqqissuusseqqinneq erqukkiaartuaarneqarsimavoq. Una atuagassiaq siulersuisunit pisortanillu ukiuni tallimani tulluuttuni aallakaatitassionnikkut aallakaatitseriaatsitigullu anguniakkanik pilersaarutinillu ersiutaavoq.

Siulersuisut allakaatitagitut neqerooruteqarnissamut periarfissaqartitsinertigit, siaruarerintigit, pitsaassutsitigit, sulisutigit pisortatigit, aningaasaqarnertigit ataqatigiinnermullu aaqqissuussinermut tunngatillugu anguniagassat pingaartitaat ersarissisinneqarput. Massakkut pisortat pisassaaffigaat erqarsatit tamakku piviusunngortinnissaat naalaartartunummi isiginnaartartunullu iluaqutaanissaat siunertaammat.

Pisortat piumasaqaatit taakku aallaavigalugit anguniagassanik sukumiisumik pilersaarusiorsimapput ukiunut tullernut tallimanut atuuttussamik. Tassani qitusoq tassaavoq KNR suleriallaqqissuunissaanik ilusilersuineq pitsaanagerusunillu amerlanerusunik aallakaatitassionnissaq piumasaqaatit aallaavigalugit.

Pilersaarusiornermuttaaq ilaasimapput illup iluaniit sulisunik avataaniillu nuna tamakkerlugu kattuffissuarniit KNAPK, SIK, kiisalu STK-miit peqataatitaqarluni ataatsimiisitaliat sisamaasut. Taakku ukiup affangaajaa sulereerlutik innersuutaat pilersaarutinut anguniakkanullu ilaatinneqarput naleqqussartuarfiullutillu. KNR taakkununnga suleqatigiinnut qjarusuppoq, ilaatigummi oqalliffiulluarqisumik pissarsiffiulluqaqsumillu ataatsimiinnerit ingerlasarsimammata.

KNR-p aamma nuannaarutigaa nutaamik ullutsinnullu naleqqunerusumik kiisami radiokut tv-kullu atugaqarnissamut tunngasumik peqqussuteqalersimammata. Peqqussummi nutaaq ilaatigit periarfissivoq KNR-i illuutungaani Naalakkersuisut ukiuni sisamakkaartuni anguniakkanik ersarinnerusumik isumaqatigiissusiortalernissaat. Pisortaniit tamanna qilanaarput politikkitigummi piumasaqaatit ersarinnerulerpata KNR-mut ulluinarni suliniutinut iluaqutaasussammata, soorunami KNR-ip aningaasatigit politikkitigullu arlaannaanut attuumasuunnginnera aallaavigilluinnarlugu.

Ukiorkaanngortuni KNR-p atortorissaarutitigit nutarterneqarnissaa tullinnguuteqqasimavoq. Politikkitigit piumassuseqartoqarpat ukiuni tullerni pingasuni tamanna pisussaassaaq. Analog-miit digital-imut atortutigit nutarternerit annikittut siulliit pereersimalerput iluattilluarumik kinguneqarluartumillu. Soorlu 1. april 2005-miit unnuakkut radio aallarnerneqarpoq, taamaasilluni KNR Radio akunnerit 24-it ullumikkut aallakaatitsilernikuulluni. Kisiani illup iluani nutartigassat sulii annertupput.

2005-mi upernaap aasallu ingerlanerani nummi sulisut tamarmik tv-p illorsuani ataatsimuulerput. Tamatuma kingunerisussavaa illup iluani pitsaanagerusumik ataqatigiinnerusumillu aallakaatitassionneq nutaarsiaasionnerlu.

Naggataatigit ukiuni tullerni tallimani pilersaarutinut anguniakkanullu suleqataasimasorpassuarnut qjarusuppunga. Soorunami KNR-i naleqqussartuurtussaavoq massakkulli siunnerfeqarpugut sinaakkusillutalu tullinnguupporlu piviusunngortitsinissaq. Tamassi sulilluarisi.

Inussiarnersumik
Lars Lennert-Sandgreen
Pisortaaneq
April 2005

Kalaallit Nunaata Radioa · KNR-ip aallakaatitassioerneranut Anguniakkat

Pilersaarutillu 2005-2010 © 2005

Atuakkiortoq aaqqissuisorlu:

Lars Lennert-Sandgreen

e-mail lls@knr.gl

Kalaallisuunngortitsisoq:

Karl Elias Olsen

Saqqaa ilusilersuinerlu:

inuk Media ApS · inuk Design (foto & design, Lis Stender) © 2005

Naqiterneqarfia: Nørhaven Book AS

1. udgave, 1. oplag, 3000 eksemplarer

ISBN xxxxxxxxx

Imai

1. Siulersuisut 2005/10-mut ukiuni tallimani aallakaatitassianik periuseqarnissamut iliussissatullu anguniagaat 9
 - a. Aallakaatitassanik neqerooruteqarneq periarfissaqartitsinerlu 10
 - b. Siaruarterineq 12
 - c. Pitsaassuseq 12
 - d. Sulisut pisortallu aqutsisut 13
 - e. Aningaasaqarneq ataqatigiinnermullu aaqqissuussinerit 13
2. KNR-ip 2005/10-mut aallakaatitassiortarnissaanutineriartortitsinissamillu pilersaarutaanut siunertat nalilersuutillu 17
 - a. Taamaattumik KNR 18
 - i. KNR-ip tunngaviusumik isumaa innuttaasunillu kiffartuussivittut pingaaruteqassusia 20
 1. KNR-ip kalaallit kulturiat kinaassutsimillu ilisarnaataat ineriartortissavaa nukittorsarlugulu 21
 2. KNR-i oqaloqatigiinnermik pilersitsissaq ataqatigiisitsillunilu 21
 3. KNR-i isiginnaartartunut tusarnaartartunullu inuiaqatigiinnut naliginnaasunut tunngassuteqartunik paasissutissiissaaq 21
 4. KNR-ip silarsuatsinnik paasinninnissamik tunngavissaq pilersissavaa 22
 - ii. KNR-imi qitiusumik pingaaruteqartut 22
 1. Tatiginassuseq 22
 2. Kiffaangissuseq allanillu isumalluuteqannginneq 22
 3. Tamatiguussuseq 23
 4. Assigiinggisitaassusia imartussusialu 23
 - iii. KNR-i aallakatitsiffiusartoq 23
3. KNR-ip aallakaatitassiortarnera 27
 - a. Aallakaatitassiortarnermi najoqqutassiaq pingaarneq 28
 - b. Aallakaatitassiortarnermi periusissamut piumasaqaatit 28
 - c. Suleqatigiinnerup pisariaqassusia 30
4. Siunissami KNR-p aallakaatitassiortarnissaa 33
 - a. Aallakaatitassiortarnerup ineriartortinnissaa 35
 - b. Suliassanik agguataarineq 36

c. Siunertamut sammititamik sulianik anigaasanillu aqutsineq	37
5. KNR-ip aqutsinikkut politikkia	41
6. KNR-ip attaveqaateqarnera	45
7. KNR-ip nutaamik aaqqissuussaanera	49
8. KNR-ip sulisuminut politikkia	53
9. KNR-ip kiffartuussinerani Naalakkersuisullu isuma- qatigiissut – sooq?	57
10. KNR-ip anigaasaqarnera	61
11. KNR pillugu suleqatigiit innersuutaat	65
a. Radio	66
b. Tv	68
c. Nutaarsiassaqartitsivik	71
d. Suleqatigiinnik aqutsisut	72

Siulersuisut 2005/10-mut
ukiuni tallimani aallakaatitassianik
periuseqarnissamut iliuusissatullu
anguniagaat

KNR-ip anguniagaata pingaarnerup ukiuni aggersuni tamatta annertuumik piumasaqarfigaatigut. Pisortat sulisullu peqatigiillutik suliaqarnerisigut aallakaatitassionermut politikki pilersittariaqarparput KNR-i aallakaatitassiani qanoq ittuugaluartuni suliaqarsinnaanngorlugu. Tamatuma kingunerissavaa KNR-imi sulisut tamarmik amerlanerujussuarnik allaanerusunillu suliaqarnissaat.

KNR-ip aningaasaqarnera eqqarsaatigalugu 2003, 04, 05-milu iluarsisoqarpoq nakortitsilluni. 2005-imiit pilersarusiortoqassaaq aningaasatigullu missingersuusortoqarluni, naammattumik patajaallisitsisoqarluni namminerlu aningaasanik pigisaqalerluni. Aallakaatitassanik pilersaarusiaq neqeroorutigut isertitat apparataarsinaanersigut patajasuussanngilaq.

KNR-ip aallakaatitsisarnermigut naleqartitaasa anguniagaasalu kiisalu siunissami ineriartortitsinissanik pilersaarutaasa pineranni pingaaruteqarpoq taakkua aallakaatitassioriaaseqarnikkut (aallakaatitassionermi politikkeqarnikkut) anguniagaqarnermillu periuseqarnikkut tunngaveqarnissaat. Taamaattumik siulersuisut aalajangersaapput KNR-ip ukiut tallimat ingerlaneranni 2005-imiit 2010-mut siunnerfiit makkua angusariaqarai:

Aallakaatitassanik neqerooruteqarneq periarfissaqartitsinerlu

- KNR-ip toqqammavittut pissusissamisoortutullu aallakaatitat isigineqarsinnaasut, aallakaatitassionertigut ataqatigiis-saarineq assigiinngitsunut immikkoortitikkat (nutaarsiassat, eqqartorneqartut „kissarneranni“ samminninneq oqallitsitsinerlu, innuttaasunut paasissutissiinerit, kulturi, aliikkusersuinerit ungasissumiillu atuartitsinerit) ingerlattuinnas-savai suliarisarlugit aallakaatittarlugillu.
- Siullerpaatut kalaallisut tv-kut aallakaatitassiat ukiuni aggersuni amerlisagaatsiarneqassapput. KNR-ip ullumikkut tv-kut aallakaatitsivia ukiunilu aggersuni kalaallisuinnaq aallakaatitsilertussaq, 2005/06-ip ingerlanerani allilerner-qassaaq, aallakaatitat piffissami atuiffiunerpaami (18.00-24.00) aallakaatitsiviusartumi a-mi c-milu kalaallit oqaasii atorlugit 1½ tiimiusumi nammineq aallakaatitassianik, aallakaatitassianik naleqqussakkanik, sinerissami tv-qarfinit aallakaatitassianik pisianik kiisalu ikioqatigiilluni peqatigiil-lunilu aallakaatitassianik, ilaatigut avataaneersut namminneq

suliaqartartut atorlugit pilersitsiviusassalluni. Aallakaatit-siffiup sinnera DR 1-imit, DR 2-mit kiisalu Canadami APTN-imeersunit pissarsiniarnikkut aamma NRK sámi radiumeersunit Norgemilu tv-meersunit immersorneqassaaq.

- Ukiuni aggersuni ukioq kaajallallugu Qanorooqartalissaaq.
- Ukiuni aggersuni KNR-koorlugit tv-kanaalit tallimat, arfinillit siammarterneqartussat pimoorullugu suliniutigineqassaaq.
- KNR-ip qitiusumik pingaernerusumillu naleqartuutaasa tamatigoortuutaasalu ilaat. KNR-i aallakaatitassanik neqeroorutini periarfissaqartitsininilu atorlugit kalaallit tamatiguussusiannik ersersitseqqullugu KNR-ip 2005-imi tv-kkut aallakaatitaasa 5%-ii Nuup avataani sinerissami tv-kkut aallakaatitsisarfinnit suliarineqarsimasariaqarput. 2010 nallertinnagu peqataatitsiffik taanna 10%-inngorsimasariaqarpoq, tassalu taakkuninnga aallakaatitsinerit 100 tiimit missiliussavaat. Radio eqqarsaatigalugu taamatut aallakaatitseriuseqarnissaaq atuutissaartaaq, sinerissamilu aallakaatitsisarfii aallakaatitanik pitsaasunik tunniussisinnaanerit peqatigalugu Nuup avataaneersunik aallakaatitassiorneq aalliarortinneqassaaq.
- KNR-ip aallakaatitassanik neqerooruteqartarnera periarfissaqartitsisarneralu qassinik ukioqaraluartunut tamanut saaffiginnissaaq. KNR-illi aallakaatitakkani **inuusuttunut sammititakkani (meeqanut inuusuttunullu) 2005-ti aallarnerfigalugu annertusaaffigerujussuassavai**. Tassani minnerunngitsumik tv-kkut aallakaatitat pineqarput.
- Tusilartunut KNR aamma tv-kut aallakaatitsisassaaq.
- KNR-ip 'tusagassiuutaasa pingajuat' tassaassaaq Internette, aallakaatitsisarnerullu qarasaasiatigut innuttaasunut kiffartuussisarnera piffissami pineqartumi annertusiterujussuarteriaqarpoq, radioaviisi, Qanorooq KNR-llu aallakaatitassanik neqeroorutai periarfissiisutaalu allat KNR-ip 2005/06-imi nittartagaani takuneqarsinnaallutillu tusaaneqarsinnaassaput.
- KNR-ip atuarfeqarfik kiisalu suliffeqarfiit inuutissarsiortut peqatigalugit 2005-ip ingerlanerani ungasissumut atuartitsisarnissanut najoqqutassiaq piareersassavaa, taamaalilluni

KNR-ip tv-kkut ungasissumiittunut atuartitsineq allakaatitassanik neqerooruteqarnermini periarfissaqartitsinerminilu ilanngutissammagit 2006-miillu ilaatigut Atuarfitsialammut suliffeqarfiillu pikkorissartitsisarnerannut pissusissamisoortumik tapertaritillugu.

- Nutaarsiassanik aallakaatitsisarnerup pitsaassusia qaffakumallugu KNR-ip nutaarsiassanut immikkoortorta qarfia 2005-ip ingerlanerani nutaarsiassalerivittut ataatsimoorluni ataasiusutut atulissavaa.

Siaruarterineq

- Ukiuni aggersuni KNR-ip Tele Greenland A/S kiisalu Namminersornerusut suleqatigalugit siaruarterutit digitaliseremissaat suliniutigissavaa. KNR-p aallakaatitaanut kiffartuusillunilu suliaanut innuttaasut tamarmik atuisinnaalernissaat qulakkeerne-qassaaq piffissami siaruarterut digital-inngortpat.

- Siammarterinerup digitaliseremissaata tungaanut returlinkit analogiusut atorallartariaqassapput. Returlinkeqaraanni toqqaannartoqarsinnaavoq Qanoruumullu natsitsisoqarsinnaalluni. Digitaliseeriisoqarnissaata tungaanut imatut isikkoqarpoq:

Illoqarfiit returlinkillit: **Qaqortoq, Paamiut, Nuuk, Maniitsoq, Sisimiut, Aasiaat og Ilulissat.**

Siulersuisut illoqarfiit ukuusut returlinkilersorneqarnissaat sulissutiginiarpaat: **Nanortalik, Narsaq, Qeqertarsuaq, Qasigiannuit, Uummannaq, Upernavik.**

- KNR-ip aallakaatitassionermut atortorissaarutinik digitaliseeriineranut atatillugu tv-kut aallakaatitsiviusoq (afviklings-system) aamma digitaliseererneqassaaq, taamaalluni Nunatsinni aallakaatitsisarnermi ataqatigijiaat digitaliserneqalerpata atuisunngortinneqarneranni siunissamut naleqqussarsimanissaa qulakkiigaasunngorlugu.

Pitsaassuseq

- 2005/06-ip ingerlanerani KNR-i aallakaatitassiat pitsaassusiinik nalileeriaatsimik ineriartortitsillunilu pilersitsereersimassaaq.

- Sinerissami radiukkut tv-kkullu aallakaatitsissutit suliaasa aallakaatitaasalu pitsaassusiat qaffassarumallugu KNR-ip sanaartormermit immikkoortortaqarfia 2005-ip ingerlanerani tusagassiornermik sungiusarluni sullivimmik aallarnersaasaaq. KNR-ip tassani suliadini anguniassavaa sinerissami radiukkut tv-kkullu aallakaatitsisarfiit marluk sulisuisa tusagassiornermik soqutigisaqartut ukiumut sungiusartarnissaat.

Sulisut pisortallu aqutsisut

- KNR-i ineriartortittaqariaqarpoq tassaalersillugu Kalaallit Nunaanni tusagassiuuteqarnikkut illorsuaq tusagassiisamertigut aallakaatitassiornermigut paasisusiiisamertigullu nutaaliordiunerpaaq ukiorlu 2010 nallertinnagu makku aallartinneqarsimassapput
 - a. sulisut tamarmik piginnaatitaaffii ataqatigiissillugu aaqqissuussaasumik ineriartortinneqarsimassapput
 - b. ilinniartitanik pilersitsiortueriuseq KNR-imut qulakkeerisussaq sulisunik pikkorissunik pisariaqartunik ilataartornissamat
 - c. sulisutoqaareersunut politikki toqqissisimasumik eqaatsumillu utoqqalinersiutilittut ingerlalluni inuulernissamat
 - d. suliffeqarfiup iluani attaveqaqatigiinnermi iliuusissaq paasisassanik sukumiisunik qulakkeerinnittoq ammasumillu oqaloqatigiissinnaalersitsoq
 - e. pisortanik aqutsisunik ineriartortitsineq suliffeqarfimmik ammasumik eqaatsumillu ingerlatitaasumik pisariaqartit-sinermik naatsorsuutiginnittoq.

Aningaasaqarneq ataqatigiinnermullu aaqqissuussinerit

- KNR-ip qulakkiissavaa illua'tungaatigut ingerlatsinermut aningaasartuutissatut missingersuutit aningaasalersuinissamullu pilersaarutit illua'tungaatigullu Namminersornerusut ukiumoortumik aningaasaliissutaasa, anguniarlugit inernissatut isumaqatigiissutit kiisalu ussassaarutit isertitaasa oqimaqatigiinnissaat.
- TV-p illorsua 2005-ip affaata siulliup ingerlanerani allanngortiterneqassaaq tusagassiornermi ataatsimoorfinngorlugu.

- KNR-ip Nuummi sulisui 2005-ip aasaani illorsuarmi tv-qarfimmi ataatsimuulereersimassapput.
- KNR-imi sulisut radiup illorsuanit nutsernerannut malittari-tillugu (kingusinnerpaamik 1. septembari 2005) Radiup Illorsua – toqqorsivik, båndiisivik nuutaasivillu kisiisa pinnagit – tunineqassaaq.
- 2006/07-ip ingerlanerani KNR-ip iluani aallakaatitassiorfia siaruarterissutaalu tamakkiisumik digital-iseererneqar-simassaaq.
- KNR 2005 aallarnerfigalugu paasissusiisarnertigut politikke-qalersimassaaq.

Siulersuisut 16. februar 2005

Pollas Lyberth
KNR-mi siulittaasoq

Lisbeth Søvndahl Pedersen
KNR-mi siulittaasup tullia

Johannes Sandgreen
Ilaasortaq

Lars Johansen
Ilaasortaq

Frederik Olsen
Ilaasortaq

Kurt Egede
Ilaasortaq (sulisut sinniisaat)

Carsten F. Faurschou
Ilaasortaq (sulisut sinniisaat)

2

KNR-ip 2005/10-mut
aallakaatitassiortarnissaanut
ineriartortitsinissamillu pilersaarutaanut
siunertat nalilersuutillu

1. Taamaattumik KNR!

Nunami maanni innuttaasutut allatulli radiatorput tv-rpulluunniit ammaaraangatsigu 2005-mi inuiaqataasutut periarfissaqartannguatsiaqaagut. Assersuutigalugu illoqarfinni annerni arlaqartuni tv-kkut isiginnaarfigineqarsinnaasut kanalit arlaqartut toqqartuiffigialaaginnarneqarsinnaapput: filmit arlaannik toqqaalaa-ginnarumagaanni piffissarluunniit tv-bingornermut atoruma-gaanni nammeneq aalajangiinnariaallutik. Taamaaliorsinnaa-nissarpulli kissaatiginerpaanerparput? Silarsuarmi ullormiit ullormut allangorartumi allanik piumasaqaateqannginnerpugut?

Paasissutissanik assigiinngitsuneersunit immersorneqartuar-pugut. Ajornakusoornerulersimaqaarlu pitsaasut sorujunniit immikkoortinnissaat.

KNR-imi upperaarput ullutsinni inuit – siornatigumut naleqqiul-lugu – ataatsimoortumik isiginninnissamik paasininnissamillu annerujartuinnartumik pisariaqartitsisut. Naleqqamik taaneqa-riannnguarli ullut allannorneqalerfiini uppernartumik siaruarte-rinermi paasiumasarput. Inuup oqaluttuarisaanini tunulequtta-nilu ilisimasariaqarpai imminut nassaarisinnaajumalluni, taamalu kulturini attattuinnarumallugu.

Inuunitsinni marloqjusat tamarmik pisariaqartut akornanni inuu-vugut illua'tungaatigut malunaateqarnerusumik nunanut inunnullu tamanut naapertuussarnek kiisalu inuiaqatigiit killiliussallu allat akimorlugit pisariaqarfigeqatigiinneq pisariaqartillugit aappaatigullu pisariaqartillugissaaq inuup kulturikkut sumiissuseq aallaavigalugu silarsuarmik paasin-illunilu isiginnittariaqarnera.

Kalaallit Nunaat aalliarfissaavoq taamaattoq oqaatsitigut kulturikkullu ataatsimoorusseqatigiinnermit oqaluttuarisaanermi ingerlaatsimit alliaartorsimallunilu ineriartitaasumit ataaqatigiiffiusoq. Peqatigiinnermi tassani pitsaaqut pingaarluinnartoq tassaavoq inuiaqatigiit inuinnaallu naalakkersuisooqataaneranni akisussaasumik innuttaanermi inuit ataasiakkaat pingaartitaal-lutik isigisaanerat.

Inuiaqatigiit inuinnaallu naalakkersuisooqataanerata aalaja-ngiussat paasissutissiisutaasut erseqqissut atorlugit ineriartortinnissaannut tunngavissaavoq susassareqatigiiffiit pillugit ammasumik inuppalluttumik oqallinneq, nutaanik eqqarsaater-

sornermut ammaffigeqatigiilluni nalilinnillu peqaqatigiiffeqarnermik qularutiginninngilluinnarluni. Inuiaqatigiit inuinaallu naalakkersuisooqataanerat eqqarsaatigineqarsinnaanngilaq nunat tamalaat akornanni inuttut pisinnaatitaaffiit ataqqinngikkaanni, tamatumaniisaaq killiligaanani oqalussinanaeq paasisutissiiffigeqatigiissinnaanerlu annertuumik sianigalugit.

Pisinnaatitaaffiit taakku taamaallaat qulakkeerneqarsinnaapput tusagassiuutini sassaalliusaasuni tusagassiuuteqarpat politikikkut aningaasarsiornikkullu immikkut soqutigisaqarnernut attuumassuteqanngitsunik taamaallaalli pisussaaffiginnissallutik innuttaasut pisariaqartitaat kiisaatigisaallu naapertorlugit.

Tusagassiuutit pingaartumillu KNR Kalaallit Nunaanni ullumikkut naleqartunik isummanillu, tamatigullumi inuiaqatigiit kalaallit ineriartortinneqarnerannut atatillugu, pilersitsinermi pingaaruteqartorujussuusinnaapput.

Upperisaq, ilitsoqqussat, oqaluttuarisaanerput, ilaqqat inooqatigiisugullu naleqartunik isummanillu nammineq ilisimaarinnineq qamuunaluunniit pilersitsineq atorlugit siusinnerusukkut pingaarnerpaamik pilersitsisorisarpavut. Taamaakkaluartorli taamatut inissisimaneq annerusumik tusagassiuutit ullumikkut naammassisarpaat; tusagassiuutit naqitat annertuumillu aamma radiup tv-llu. Nalillit isummallu politikkerit aalajangernerminni tunngavigigajuttarpaat, aammaluunniimmi politikikkut ingerlaniakkamik ilusilerneranni.

Ullumikkut tusagassiuutit pingaaruteqarnerpaamik isummanik, naleqassutsimik pissutsinillu pilersitseqataasarmata pingaaruteqarluinnarpoq pingaartumik KNR-imut, pilersaarutit aallakaatitassallu akisussaassuseqartumik saqqummiunnissaat, aamma kalaaliussuseq pineqartillugu peqataanermigut.

KNR-ip imminut paasinerminut tunngavissaa ullumikkut inuiaqatigiinnut kalaallinut pingaarluinnarpoq, innuttaasut kiffartuunneqarnerannut tusagassiummik nammineq ingerlatamik peqarnek, taamaalilluni nunarsuarmioqataaleriartornermi namminerpiaq immikkoorumminik ilisarnaateqassalluni. Inuunermi nutaaliaasumi tusagassiuutit tassaapput sunnuteqarnerpaasartut nukittunerpaasartullu ilaat, taamakaluartorli ajattugaanerpaanut ilaallutik, uukapaatitsiniarsinnaanertik illuinaasiorsinnaanertillu pissutigalugit. KNR-eqarani silarsuarput allaanerulluinnassagaluarpoq, amerlasoorpassuusugullu

inuunermi pingaaruteqartunik qaangiataariinnarluta misiginngit-suugaqartassagaluarput.

KNR-ip tunngaviumik isumaa innuttaasunillu kiffartuussivitut pingaaruteqassusia

Taamaattumik KNR-i – ataatsimoorluta radiatorput tv-rpullu – naleqqat ilagjissavaat inuunermi ingerlanitsinni patajaatsumik toqqissisimasumillu ilitersuisorput. Ullut tamaasa ilisimaruspapput Kalaallit Nunaanni silarsuarmilu allami qanoq pisoqarsimanersoq. Aliikkusersorneqarusuppugut, ilinniartinneqarusulluta, misilittakkat ilinniartifigiumallugit, qiimmassarneqarumalluta isumassarsiortortinneqarumallutalu nunani avannarlermiut innuttaasunik kiffartuusseriaasiat silarsuarmi naleqanngitsoq malillugu naapertorlugulu.

Kalaallit Nunaat qeqertarujussuugami isorartooq tusagassiorfeqarfivoq immikkut ittoq. Ilumullumi immitsinnut ungaselaluta nunaqartitseratta Nunatta Kujataa Nunatta Avannaaninnarnit Tunuminnarnillu, allaallumi naalackersuinikkut illoqarfimmit Nuummit allaaneroqaaq; nunat immikkoortoqarfii assigiinngisitaqaat. Soorunami tamanna KNR-imut immikkut ittunik piumasaqartarpoq, nunap assiginngisitaassusia imartussualu immersorniartillugit naammaginartumillu naammassiniarsartillugit. Radioqarfittut tv-qarfittullu inuit amerlanerpaartaasa sulissunneranni pisussaaffigaarput tamatigoortuunissaq tassuunakkullu aamma ujartuisuunissaq. Allatut oqaatigalugu – KNR-i nunamit tamarmeersunit amerlanerusunik aallakaatit-sisassaaq. Aamma kalaallit angerlarsimaffiinut iserfigisassavagut oqaluttuariumallugu nunaqarfinni isorlerpaani inuuneq qanoq ingerlanneqarnersoq.

Nunami maani illut tusagssiorfiit allat assignagit KNR-ip suliasaraa Kalaallit Nunaanni tamakkiissumik annguttarnissaq kalaallit innuttaasut tusarnaartartut isiginnaartartullu allamik pinnani sullillugit ingerlasussaagami. Taamaattumik peqataanitsinnut aallaavik tamarmi INNUTTAASUNUT KIFFARTUUSSINEQ QAAMMARSANERLU tassaasariaqarlunilu radiup tv-llu tunngaviata aqqissugaaneralu „KNR-ip innuttaasunut sullissisuumissaa“, soorluttaaq nunani avannarlermiuni allani innuttaasunik kiffartuussivik nunap inuinit atuutsitaasoq. Naleqassutsinik qititta allaavii tassaasariaqarput: Uppernassuseq tatiginassuserlu, kiffaanngissuseq allanillu isumalluuteqannginneq, tamati-guussuseq kiisalu assignngisitaassuseq imartussuserlu.

1958-imiilli KNR tassaasimavoq nunatta oqaluttuarissaanerani saqqummiussuisoq, tassalu taamaannermigut tusagassiut innuttaasunik ataatsimoortitseqataasoq, assersuutigalugu nunap oqaluttuarisaanerani nutaanerusumi pisartuni angisuuni pingaaruteqartunilu. Peqatigitillugu suliarisarpavut aallakaatitat immikkut illuinnartunik taaneqartartut innuttaasunut ikittunguugalanut saaffiginnittut tusagassiutit allat qaqutigorsuaannaq attortagaat. Taamaattut pissusissamisoortutut aallakaatit-takkatsinnut tamakkiisumut ilannguttarpavut, sammisavut tassaasarlutik soorlu utoqqarnut, meeqqannut inuusuttunullu, inuussutissarsiornermut politikikkullu ingerlatsivilinnut saaffiginnittut. Naatsumik oqaatigalugu suliasat kulturimut inuiaqatigiinnullu tunngassuteqartut nunamut tamarmut pingaaruteqarluinnartut.

Taamaattumik pisariaqarpoq suliffeqarfiup angunigaa pingaarneq suliarissallugu ilusilersorlugulu, tassuunakkut innuttasut inuiaqatigiinni naalackersuisooqataaneranni iliuuseqarsinnaanerit nukittorsaaqataaffigiumallugu. KNR-ip anguniagaa pingaarneq tassaavoq:

KNR-ip kalaallit kulturiat kinaassutsiminnillu ilisarnaataat ineriartortissavaa nukittorsarlugulu

KNR-ip aallakaatitassiornerata aallaavigalugulu peqataaffigissavaa kalaallit kulturiata tamakkiisumik, kalaallit oqaasiisa kalaallillu eqqumiitsuliaasa namminneq pilersitat, atuakkiiaasa, isiginnaartitsisarnerup, filmiortarnerup, erinarsortarnerup, nipilersortarnerup il.il. ineriartortinnissaat.

KNR-i oqaloqatigiinnermik pilersitsissaaq ataqatigiissitsillunilu Inuiaqatigiinni kalaallini inuttut atukkatigut assigiinngisitaartut, inuiaqatigiit allat, politikikkut kulturikkullu immikkoortiterit imminnut ataqatigiillutillu oqaloqatigiissinnaanissaat KNR-ip periarfissaqartissava. Taamatut aallakaatitassiornerup avisaartuuffiit attaveqarfilersussavai innuttaasullu ataasiakkaat oqatussaaqataa nerisigut inuiaqatigiit kulturillit attaveqatigiissinnaanerit qulakkeereqataaffigalugu.

KNR-i isiginnaartartunut tusarnaartartunullu inuiaqatigiinnut nalinginnaasunut tunngassuteqartunik paasissutissiissaaq

KNR-ip inuiaqatigiinnut paasissutissiisarnermigut inuttaqatigiiffitsinni kalaallit innuttaasutut pisinnaatitaaffiinik pisussaaffiinullu paasissutisittassavai inuunermilu pissutsinik, tamatumunga ilanngullugu inatsiseqarneq, malittarisassaarneq,

avatangisit, nappaatinut akiunnerit, pinaveersaartitsinerit, pitsaaliunerit, akileraartarfimmut nammineerluni nalunaarusiortarneq allallu pillugit ilitsersuuttassallugit.

KNR-ip silarsuatsinnik paasinninnissamik tunngavissaq pilersissavaa

KNR-i aallakaatitamigut paasissutissiisarnermini aliikkusersuisarnerminilu kalaallit silarsuarmik inuuffigisaminnik paasisaqarnerunissaannut innuttaasutullu peqataalluarnissaannut aqqu-tissiuutissavai.

KNR-imi qitiusumik pingaaruteqartut

KNR-ip nuna tamakkerlugu sullittussaavaa, taamaattumik kalaallit tamaasa aallakaatitassiorfigalugillu aallakaatitsivigisussaagatsigit pisariaqartuuvoq aallakaatitassiat ilutsimikkut assigiinngisitaartuullutillu suliarineqarnermikkut imartujusariaqarnerat. Peqatigitillugu ataatsimoorussanik pingaartillugit naleqartitanik attassittuinnartoqartariaqarpoq KNR-i tusarnaartartut isiginnaartartullu tatigeqatigiinerat allannguteqartinnagu ingerlaqqullugu. Innuttaasunik kiffartuussinissamik pisussaaffik Inatsisartut suliareqqusaat aallakaatitap ataasiaannarluni pisup naammassisinnaanngilaa. Taamaattumik KNR-ip innuttaasunik kiffartuussinermik suliaqarnerata tamakkiisup assigaa aallakaatitassanik ataatsimoortumik neqerooruteqarnerit periarfissaqartitsinerillu katinneraat. KNR-imi qitiusumik pingaaruteqartut tassaapput:

Tatiginassuseq

Nunatut Kalaallit Nunaannisut isorartutigisutut ittumi, illoqarfii nunaqarfiilu siamaseqalutik inissisimallutik, pingaaruteqarpoq silarsuarmi allanngorarfioqalunilu assigiinngisitaartunik pisoqarfioqisumi KNR-ip kalaallinut innuttaasunut tatiginartumik paasissutissiisarfittut aamma atornissaa, aallakaatitassanik suliaqarnermini sukumiisumik, ilungersortumik misissuisitilluarlunilu suliarinnitassaaq. KNR-i ilumoortunik saqqumiussuisassaaq anngiussanillunniit saqqummiussassamaateqassanani.

Kiffaanngissuseq allanillu isumalluuteqannginneq

Innuttaasunik kiffartuussinermik isuma nunani Europap avannaaneersuni nalunngisarput radiukkut tv-kkullu nunamut tamarmut kiffartuussinermi (Nunatsinni KNR-i) aallakaatitassiarnermini aningaasarsiornikkut politikkikkulluunniit immikkut soqtigisaqartunit aqunneqanngisaannassaaq. KNR-

ip, aallakaatitat sulisulluunniit innarligassaangissusiat qularutigineqanngisaannassaaq.

Tamatiguussuseq

Nuna tamakkerlugu innuttaasunik kiffartuussivinni taakkunani ilisarnaataallunilu nakooqutaavoq kikkunnut tamanut eqqortumik peqqusersuitsumillu sulisussaaneq, pissuseqarluni isumaqarlunilu arlaannaannulluunniit illersuinani isornartorsioartumik tusagassiueriaaseqarneq atorlugu. Tassunga atatillugu KNR-i immikkut ittumik pisussaaffeqarpoq pingaartumillu aallakaatitat qulakkiissallugit naleqassusermik qerattarsimaartumillu pissuseqartitsisinnaasut; aallakaatitat saqqummiunneqassapput tatiginassuseqartumik.

Assigiinngisitaassusia imartussusialu

KNR-imut pingaaruteqarpoq nunap assigiinngisitaassusia imartussusialu nutaalianik atortoqarluni tusagassiuutitigut saqqummiussinnaassallugu. Taamaattumik KNR-ip aallakaatitassioartarnera amerlasuunut saaffiginnessaaq, aamma inuppalluttumik pissuseqarnermik attassineq qulakkeerumallugu peqatigitillugulu takutillugu saammisani isummanilu assigiinngisitaassuseq imartussuserlu immikkut pisariaqartitsisunut soqutigisaqartunullu arlalinnik sassaalluiteqarluni saqqummiisarluni.

KNR-i aallakaatitsiffiusarteq

Anguniakkat pingarnerit qitiusumillu pingaaruteqartut taakkua tunngavigalugit, KNR-ip aqqutsisui siulersuisut peqatigalugit innuttaasunik kiffartuussiviup nutaamik killissai suliaart. Killiliussat annerusumik KNR-ip aallakaatitsisartut atornissaanik tusarnaartartunik isiginnaartartunillu qanimut oqaloqateqarnermik aallaaveqartut, aamma killiliussat najoqqutassianik allannguisariaqalersitsisimasut KNR-illu immiunut qanoq paasisariaqarneranik pisariaqalersitsisimasut.

KNR-imummi pingaaruteqarlunnaqqissaarsimavoq pissanganartorsioarfiusoq tusarnaartartut isiginnaartartullu kissaataat pisariaqartitaallu innuttaasunik kiffartuussiviup isumaata angunia-gaatalu sukut naapissinnaanerit nassaarissallugu.

KNR-ip tusarnaartartumi isiginnaartartumilu ammerlanerusunik qinigassaqaarnissaat aallakaatitassanillu neqerooruteqarneq periarfissaqartitsinerlu aningaasarsiornikkut politikikkikulluunniit immikkut soqutigisaqartunut attanngitsoq qulakkiissappagit,

aallaavigisariaqarparput pissanganartorsiorfiusoq taanna angujumallugu suut aallakaatinnissaat eqqortuunersoq. Tusarnaartartut isiginnaartartullu aallakaatitassanik neqeroorutinik pitsaanerpaanik pissaqartittariaqarpavut.

KNR-ip imminut paasisariaasianut tunngatillugu taassuma aallakaatitsisartuunermik aallaaveqarnerata najoqqutassiamik allanguineq kinguneraa. KNR-i ukiut ingerlaneranni aallakaatitassioartatut imminut pilersortutupajaaq aqqissuussaasimavoq, aallakaatitassiat, sulinermi ajunngitsorsiassat allallu pineqartillugit. Radiukkut aallakaatitassioq eqqarsaatigalugu kalaallit oqaasii atorlugit aallakaatitassioq pissusisamisoorluinnarsimavoq, kisianni siunissami aallaaviusaaq aallakaatit-

sisartuuneq. Ullumikkut piviusoq allaavoq nutaanik piumasaqarfiullunilu nutaanik periarfissalik. Massakut annerusumik aallaavigissavagut tusarnaartartutta isiginnaartartuttalu uatsinik ilisimaarinnissutaat – aallakaatittakkavut tusaaneqartartut tv-milu isiginnaarneqartartut. Aallakaatitassioartartuunermik suliaqarnermiit aallakaatitsisartuunermut nuunermut periutsimi atuisartunut qanilliallattussaavugut: Aallakaatitassioartarnek – aallakaatitsineq – tigooraaneq. Ineriartorneq pisariaqartoq nunani avannarlerni allani aamma pisimasoq iluatsilluarluni.

Najoqqutassiamik allannguineq taanna KNR-ip aqqisugaa-neranut, aallakaatitassioartarnermi periutsimut, aammattaaq tullerriaarinernut kinguneqassaaq.

KNR-ip aallakaatitassioartarnera

Aallakaatitassiortarnermi najoqqutassiaq pingaarneq

KNR-imi aallakaatitassiortartumiit aallakaatitsisartunngornermut pisoqarnerani najoqqutassiamik allannguinerumut atatillugu siunissami KNR-imi sianigisassat nukiillu isumalluutit aallakaatitsisartumut pitinneqassapput. Isumassarsiat anguniakkallu sunik aallakaatitsisoqassanersoq sammivilerlugulu paasissutissiis-sutigisassavaat.

Aallakaatitsisartuunerup pingaarnerutinnissaa isumaqarpoq KNR-ip suliai radiumiillutillu tv-kkut aallakaatitsinermissasut.

Siunertaqarluartumik aallakaatitsisartuunerumik pilersitsinissap pisariaqartissavaa suliat imatut aqqisuunneqartariaqartut akisussaassuseq piginnaatitaanerlu sulianik pilersitsisutut (aallakaatitsinermi immikkoortorta qarfimmi) akisussaasumiinissaat. Tamanna immikkoortorta qarfiup suliaminik ajunngitsumik suliaqarnissaanut pisariaqartunik atortulersornissaanik – aningaasatigut missingersuutit, atortorissaarutit aamma sulisut - kinguneqassaaq.

Pingaarnerusumik aalajangiunneqarsinnaavoq najoqqutassiamik allanngui-neq tv-p radiullu suleriuseqarnerinut tamakkiisumik annertuumillu kinguneqassasoq. Najoqqutassiamik allanngui-nerup KNR-i makkunatigut malunniuffigissavaa:

- Aallakaatitassiortarnermi periutsini allatut tulleriarinerit.
- Nuna tamakkerlugu kalaallisut tv-kkut aallakaatitsiviup piorsarnera.
- Akisussaaffiup inissinnera erseqqinnerusoq.
- Suliffeqarfiup aqqissussaanagerata naligiissaarlugu aqqin-nera.
- Sulisunut politikkip (periutsip) nutaamik nalilersornera.
- Aningaasaqarnikkut eqaannerusumik pissuseqarneq.
- Radiumi tv-milu aallakaatitat pitsaannerusumik pilersaaruti-ginerat.

Aallakaatitassiortarnermi periussissamut piumasaqaatit

Maannamut KNR-ip nukini aallakaatitsisarfinilu agguataartarpai ukiumut aningaasatigut missingersuusiamini aallakaatitassiatigut siunertani pingaarneq taallugu, ukiumoortumik

aningaasat inatsisaanni atorneqartussatut akuerisat aallaavigalugit. Kisianni aallakaatitassiornermi periuseq aallakaatitsisarnerni atorsinnaasumik aqutsisuussappat isumassarsiat tunngaviusut tullerriiarinernik tunngavilersukkanik imaqartariaqarput.

Aallakaatitassiornermi periutsinik kissaateqarneq, soorlu assersuutigalugu „tv-kkut radiukkullu ilaqutariinneq peqqissuserlu pillugit kalaallisut aallakaatitat amerlanerusut“ tunngavilerneqarluni peqquserneqassaaq sammiviliisumik, imaassinnaasumik:

- „tv-kkut radiukkullu ilaqutariinneq peqqissuserlu pillugit kalaallisut aallakaatitat amerlanerusut aallakaatikkumallugit tv-kkut nalunaaquttap-akunnerata affaa aallakaatitsisoqassaaq ullullu tulliani nalunaaqutaap-akunnerata aappaa-affarmik radiukkut aallakaatitamik malitseqartinneqarluni, sapaatip-akunneri tamaasa aallakaatitsiviusumi a-mi c-milu aallakaatitanik makkuninnga makkuninngalu“ imaluunniit
- „Paarisa-p suleqatigenera nukittorsarumallugu, suleqatigiillortoqassaaq tv-kkut radiukkullu aallakaatitassiorunik, taakkualu suliaat aallakaatitassianik suliaqarnermik aallakaatitsinermillu kinguneqartinneqarluni“.

Aallakaatitassiornermik periuseq taanna isumaqarpoq aqutsisut qullerpaat tunngavilikkamik saqqummiussinissaat sulisut immikkoortortaqarfiillu qisuariarfissaannik. Aallakaatitassiornermi periuseq piniakkanik nalunaarsuutaanngilaq, killiliussaallunili isumassarsiat najoqqutassiallu oqallisigineqarsinnaaffiat. Tunngavilersuutit anguniakkat aalajangersimaqqissaartut erseqqissaasersornerannik aallakaatitassiallu ataasiakkaat qanoq pisariaqartitaatiginerannik erseqqissaateqarnermik kinguneqassapput, aalajangersaavigineqarlutillu aallakaatitassiorlutit qitiusumillu suliaqartut akomanni oqaloqatigiinnikkut.

Taamaattut pissuseqartunik aallakaatitassiornermi suleriuseqarnerup kingunerisinnaavaa inuit kissaatiginningsaannik pisariaqartinngisaannilluunniit KNR-ip aallakaatitsinissaa. Taamaattumik aqutsisut aallakaatitsisartutut suliaasa pingaarnerpaarpaartaraat aallakaatitassiornermi periutsit ingerlanneqartarnerat KNR-ip ilisimasaanik kiisalu tusarnaartartut isiginnaartartullu oqaloqatiginerannik aallaaveqartoq.

Suleqatigiinnerup pisariaqassusia

KNR-ip ukiuni aggersuni aallakaatitatsinnut tusarnaartartunik pingaartitsinini attatissavaa aallakaatitatta pitsaassusiannik attassiinnarnissamut pitsaanerulersitsinissamullu uuttuutaasarmata. Tamanna isumaqarpoq suleqatigiinnikkut pikkorissut-sinillu kiisalu misilittakkanik atuinerup KNR-imi aallakaatitas-siortarfiit nukittunerusut pilersissagai. Allatut oqaatigalugu: aaqqissuisarnerni akornutaasut piiarniassavagut suliffeqarfim-milu tamatigoortumik suleqatiginninnikkut KNR-imi ilisimane-qartut misilittagaqarfigineqartullu tamakkerlugit katersorlugit tusarnaartartunut isiginnaartartunullu iluaqutaasussamik. Tamatta immikkut pitsaanerulissaagut. Tamannalu angusinnaa-varput nutaat assigiinngitsut atorlugit suleqatigiilluta, suleriutsit nutaat pilersillugit kisitsisit atorlugit aallakkatitassioner-mi periarfissanik atorluaanikkut, taamaaliornikkut suli nutarterineq ineriartortitsinerlu inissaqarnerulersikkumallugit.

Suliassat pingaaruteqarnerpaat ilagissavaat KNR-imi sulisut tamarmik siunissami aaqqissuisutut tamatigoortumik sulisin-naalernissaat tusagassiuutinut killiussat assigiinngisitaartut maannakkumut faginut arlalinnut atuuttut akimorlugit. Ilatigut kingunerusussat ilagissavaat teknikkikkut, allaffissornikkut kiffartuussinikkullu sulisut suliatoqqatik piinnarnagit suliassanik nutaanik arlaqarnerusunik suliaqarnissaminnut periarfissaqa-lernissaat.

Siunissami KNR-i sulisut immikkoortitaarlutik piginnaatitaaner-minnik iluaqutiginnissinnaalernissaannut aaqqissuutissaq, aamma tassa sulisut taamaalillutik ilisimasatsinnik misilit-takkatsinnillu annertunerpaamik iluaquteqarsinaalersillugit. Allatut oqarsinaavugut kultisiorfimmittut nalillit tamaasa atortariaqarpavut. Ujarak ataasiinnarluunnit attorneqarani uninngatiinnaqassanngilaq. Uani assersuutigalugu eqqarsaa-tigineqarput sulinerup ingerlanneranut sunniuteqartussat, periarfissani arlaqartuni ataatsimoortumik paasiniaanermi paasisassanik aallakaatitassanillu atueqatigiittarneq. Kisiani anguniakkat taamaattut angusinnaajumallugit, aallakaatitatt pitsaanerpaaffissaat allaasumilluunniit oqaloqatigeriaaseqarluni angusinnaajumallugu ilinniakkat ilinniarsimanerlu atortariaqar-lutillu sulissutigisariaqarput. Aqutsisut uani eqqarsaatigaat aalla-kaatitassanut najoqqutassianik suliaqarnerup tamarmi qanoq pisarnera ingerlanneqartarneralu kiisalu suliaqareermermi kingu-neqartussamik isornartorsiuisarneq.

KNR-imi sulinermut tanngassimaarutiginnillunilu qerattarsi-
maarutiginninneq tamatta pigaarput. KNR-imi sulinissarput
qinersimangilarput aningaasarsiornissaannarput suliffeqarnis-
saannarpullu pillugit. Suliffeqalersimavugut uagutsinnut imar-
tullunilu isumaqarmat – aamma isumaqaratta pingaaruteqar-
tuusoq namminersortumik kiffaanngissuseqarluta sulisinnaalluta
aamma allanik isumalluuteqarata innuttaasunut pitsassuarmik
kiffartuussisinnaalluta. KNR-imi sulineq eqeersaanertut
aallartitaanertullu ippoq allanit allaanerusunik naammassi-
saqarfiusinnaasoq.

Nuannaarutiginninneq tanngassimaarutiginninnerlu taanna
ilaannikkut misilinneqarfittut ittarsinnaavoq, kisianni ima nakuu-
tigisarluni attatiinnarneqartarluni ullullu tamaasa ingerlaqqin-
nissamut ingerlatsisuusarluni KNR-imi naammassisaqartuin-
narnermut suliaqartuinnarnissamullu kiisalu pitsaasumik
ineriartortuinnarnissamut.

KNR-imut tulluusimaarutiginninnerput qerattarsimaarutiginninnerpullu kiisalu asanninnerput paarisariaqarparput, suliassarput sulinissatsinnilu nukissavut pingaarnerpaat siuneralaannguatsinniittuartutut immata.

Ataatsimoortumik peqatigiilluni ilisimasaqarneq suliffimmilu oqaloqatigiinneq tassaapput KNR-imi TAMATTA aallaavigisavut aamma ataatsimuut paaseqatigiissinnaanitsinnut tunngavigisavut, suliamut ilinniagaqarsimalluta tunngaviusumik naleqartitavut suleqatigiissutivullu taamalu KNR-ip immikkorluinnaq innuttaasunik kiffartuussivittut inissisimaneranut tunngaviusut. Innuttaasuni siuneqassutsitta isummattalu apeqqutaatippaat naammattumik naammaginartumillu suliffitsinni avammullu inunnt amerlanernut ilumoornermik ilumioqarnersugut.

KNR-ip immikkut ittumik innuttaasunik amerlanerpaanik kiffartuussiviuneranut aallaaviupput – siusinnerusukkut taaneqareersutut – qitiusumik pingaaruteqartitaasut. Taamaattumik pingaaruteqarluinnaqqissaarpoq innutaasut KNR-imik tapersersuinissaat tatiginninnissaallu, KNR-illu atugassani Inatsisartunit pisakkani akisussaassuseqartumik inuiaqatigiinnullu pissusissamisoortumik aqutsiffigalugit atorai inuiaallu kiffartuullugit.

4

Siunissami KNR-p
aallakaatitassiortarnissaa

Allaaserineqartuni paasineqarsinnalereersutut KNR TV-p anguniassavaa ukiuni aggersuni kalaallisut aallakaatitanik amerlanerusunik aallakaatitassiorsinnaalernissani aamma aallakaatitat malunnaateqarluartumik imaqassutsimikkut pitsaanerulernissaat anguneqarsinnaassasoq.

Taamaattumik KNR-i peqataalluarluni ersarissumillu anguniakaminik toraagaqarluni aallakaatitassioartarfinnik nutaanik piginnaaneqartut peqatigalugit pilersitseqataassaaq (tusagsiorfiit marluit sulianut aaqqissuiffiit aallakaatitassioartarfiillu) taakkualu tulluurtunik avatangiiseqartut periarfissinneqassapput aallakaatitassianik pitsaasunik KNR-imut anngussisinnaanisaminnut.

KNR-ip aallakaatitassioffiit tulluurtunik avatangiisillit piusinnaasut atorluarniassavai nuna tamakkerlugu aallakaatitassianik pitsaanerpaanik pissarsissukkumallugu.

KNR-ip aallakaatitassanik ataatsimoortumik neqerooruteqarnermini periarfissaqartitsinerminilu siunertaraa Kalaallit Nunaanni nunaqarfinni illoqarfinnilu kulturikkut, inuunermik paasinninnermi inuunermilu atugassarititaasuni assiginngisitaassuseq imartussuserlu saqqummiutissallugit.

Nunap assigiinngisitaassusiata imartussusiatalu oqaluttuarineranni peqataaffiginerannilu naammassisassani naammassiullugit, killiliussat aalajangersimasut aallakaatitassiat qanoq ililluni qanorlu annertutigisut amerlatigisulluunniit ukiut arlaqartut iluanni KNR-ip iluani/avataani imaluunniit periarfissat taakkua ataqatigiissillugit pilersittariaqarpai. Aqutsisut isumaqarfigaat radiukku tv-kkullu aallakaatitassiat avataaneersut aallakaatitassioartarfinnit naleqquttulianik avatangiiseqartunit suliarineqarsimasut isumaqatigiilluni suleqatigiilluinnarlunilu KNR-ip avataaneersullu pilersioortortariaqaraat, KNR-i aamma tamatumani torersumik pissusissamisoortumillu suliaqarnissamut siunissami suleqatigiligassaminut aqqutissiuisuussalluni ikiutissalunilu ataatsimoorluni naammassisaqarnermik tanguassimaarutigisinnaasatsinnik. Taamaattumik ilaatigut pisariaqarpoq tusagassiutitigut sungiusartarfittut sannavik sullivik pilersissallugu.

Aallakaatitassioartarnerup ineriartortinnissaa

Ullumikkut tusagassiuutitigut piviusuni periarfissaqaleraluttuinartuni asissuijuitsuumik pissussaafiuvoq eqqarsaatigissallugu periarfissat suut aalajangersimaqqissaartumik tunngaviutissinnaassanerlugit avataaneersunik suliaqarnermut isumaqatigiissutigissallugit imaluunniit suliffeqarfiup illorsuup avataaneersunit aallakaatitassianik suliaqalersitsinissamik sulissuteqartoqassanersoq. Taamaattunik eqqarsaatersornerit taamaattut pisariaqarsinnaapput naammattumik assigiinngisitaassuseq imartussuserlu aallakaatitassanik neqerooruteqarnermi periarfissaqartitsinermilu qulakkeerumallugit, soorlutaq nutaanik pilersitsinernik piginnaassuseqartut tulluurtunik avatangiiseqarlutik pimoorussamik peqataanerat ilalernarsinnaasoq pitsaaquteqanngitsoornaviannngimmat.

Annertunerusunik aallakaatitassioartarsinnaaneq naammassisinnaajumallugu KNR-i najoqqutassanik arlariinnik malittarisassioartariaqarpoq aallakaatitassioartarnermi ineriartornermik aqutsisutaasinnaasunik. Anguniakkat pingaernerit sisamat tassunga tunngavigineqassapput:

1. KNR-ip aallakaatitassioarfiit naleqquttunik avatangiisillit pilersissavai. Tamanna pisinnaavoq tusagassioarfiit marluit sulianut aqqissuiffiit aallakaatitassioarfiillu atorlugit. Tamanna pissaaq aallakaatitassiat tatiginassuserlu attakkumallugit.
2. KNR-i suliffeqarfiup iluani/avataani aallakaatitassioariaatsinik aqqisuisartut akornanni unammisitsinertut ittunik aqissugaqassaaq tamatumuunakkut isumassarsianik ineriartortitsinermut aqutissiullunilu kaammattuiumalluni kiisalu eqaannerusumik pissuseqarnerup pilersinnissaanut peqataajumalluni.
3. KNR-ip illorsuup avataani aallakaatitassioarnermi annertusitisavaa aamma tamatumuunakkut nunami assigiinngisitaartumik siaruarsimassuseq angullugu naammassisaqarumalluni KNR-p aallakaatitassanik neqerooruteqarnermini periarfissaqartitsinermilulu ataatsimoortumik naammassiniagaani.
4. KNR-ip naleqquttumik avatangiiseqarlutik aallakaatitassioartartut pioreersut atortassavai. Aallarnisarnermi pisariaqassagaluarpat KNR-i peqataassaaq naleqquttumik avatangiiseqarluni tusagassioartarnermik ingerlatsisoqaqqullugu (tusagassiuutitigut sungiusartarfittut sannavik sullivik).

Avataaneersut naleqquttunik avatangiiseqartut aallakaatitassiarlugit suliaat pitsaanerit KNR-ip pissarisarisassavai.

Anguniakkat taakkua pingaarnersiornissaat ingerlaavartumik missingersuinikkut pissaaq ukiumoortumik aallakaatitassiassatut iliuusissat aamma najoqqutassianut killigeqqusat aallakaatitsisarnermut immikkoortorta qarfiimmit suliarineqarpata.

Suliassanik agguataarineq

Ulluinnarni KNR-ip aallakaatitassianik ataatsimoortumik neqeroruteqarnera periarfissaqartitsineralu aallakaatitsisarnermut immikkoortorta qarfiimmit akisussaaffigineqarnera katiternalu inissinneqarput. Taanna radiumut tv-mullu atuuppoq.

Aallakaatitsisarnermut immikkoortorta qarfiup KNR-ip aallakaatitaminut iliuusissai suliaritillugit sulisunit ilisimasanik misilittakanillu pissarsilluni aallakaatitassiortarnermini namminermit suliassat suliarissavai. Taamaattunik ilisimasarneq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu pilersaarusiornermut, ukiumoortumik aningaasaqarnermut missingersuusiornermi katersinermut, kisiannili aamma ukiup ilaanut pilersaarutininik suliassanillu nalimmassaanermit katersinermut siunnerfeqarluartumik atorneqartassaaq. Aamma pineqarsinnaavoq suliassaq imaluunniit suliassat aalajangersimaqqissaartut neqerorutigineqartillugit.

Najoqqutassianut killigeqqusani aallakaatitsisarnermut immikkoortorta qarfiup suliaani suliassamut ataatsimut arlaqartunulluunniit attuumassuteqartuni erseqqissumik takuneqarsinnaassaaq immikkut ittumik iliuusissat sianigisariaqassanersut.

Anguniakkat pitsaasut najoqqutassianut killigeqqusani allanneqarsimassapput.

Aallakaatitsisarnermut immikkoortorta qarfiup ungasinnerusumut pilersaarusiornera ukiullu qanoq ilineranut pilersaarutininik suliassanillu nalimmassaanera ataqatigiissaarneqassapput, tamannalu ajornartinnagu aallakaatitassat atorneqarsinnaasut sinnerinut aqqinneqassapput.

Siunertamut sammititamik sulianik aningaasanillu aqutsineq

Aallakaatitsisarnermut immikkoortortaqrarfiup najoqqutassianut killigeqqusanik pilersaarusiornera kiisalu pilersaarutiniq suliassanillu naleqqussaanera piviusunngorsinnaanngorpat pitsaaqutaasussanik arlaqartunik takusaqarsinnaanngussagut:

- Aallakaatitassianik ineriartortitsineq siunnerfeqarnerusoq pissaaq tusarnaartartunut isiginnaartartunullu pitsaaqutaasussaq.
- Aningaasartuutivut ikilisissavagut aallakaatitassiallu anner-tussusii amerlassusiilu naleqqussarlugit.
- Suliassap aallaqqaataaniit naggataanut nammineq suleqa-titsinnut suliaritinnera aamma avataaneersunut isumaqati-giissuteqarluni suliffitta iluani teknikerinik atugaqarluni qanoq akeqarnerusoq nalilissallugu periarfissarissaarnerulissagut.

KNR-ip aallakaatitassiornermut tamakkiisumik nukiisa pitsaa-nerpaamik pissarsiarinissaat atornissaallu qulakkerumallugu ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu pilersaarusiornermi pilersaa-rutinillu kiisalu ukiup ilaanut suliassanik naleqqussaanermi suliassanik pilersaarusiornivik ingerlanneqassaaq KNR-imut siumut ukiut immikkortuinut ukiunullumi arlaqartunut siumut pilersaarusiorsinnaanermik kinguneqartussaq. Tamatumani ukiumut ukiulluunniit affaanut aallakaatitassiasat pillugit KNR-ip aallakaatitassiorartullu akornanni isumaqatigiissute-qarsinnaanerup KNR-i periarfississavaa ingerlaavartumik pisinnaasami naleqqussarnissaannut. Peqatigitillugu qulak-keerneqassaaq KNR-imut piginnaatitaanerit aallakaatitas-siornermilu suliassat pisariaqartitaasut tassanngaattaaq ingerlaavartumik pigilernissaannut.

Nukiit aallakaatitassiorsinnaanerlu atorluarnerujumallugit KNR-ip aallakaatitassioriaaseq malinnitsiteriaaserlu atorsinnaa-lemialerpai aningaasaqarnerup aqunneqarneranut attavilerlugit. Aallakaatitassiorarnermi sulianut atatillugu maannamut aallakaatitassiat pilersaarusiornerranni aqutsineq aqutsisunillu ingerlaavartumik oqaloqatiginninnerit pisarput. Aningaa-saqarnermik aqutsineq ingerlatsinermi isigalugu naatsorsuutit periuseqarfianni pisarpoq, tassani missingersuutiniq malitsit-sineq nalinginnaasumik immikkoortortaqrarfinni pisarluni taakkunanilu nakkutigineqartarluni. Aqutsiffeqarfiit marluk

akomanni attaveqarneq pingaarnerusumik pisarpoq ukiumoor-
tumik missingersuusiat aalajangersaavigineqarneranni.

KNR-ip isumassarsiaata tunngaviusup ingerlateqqinnerani
aallakaatitassiortarnermilu periutsip piviusunngortinnerani

piffissami aggersumi suliassaasumi pisariaqarpoq aqutsisoqarfiit marluk katinnissaat. Aammattaaq siunertamut naapertuuttumik KNR-ip aalajangersimasunik ungasinnerusumullu iliuusissaasa pilersarusiorneranni sulianik aningaasaqarnermillu aqutsinermi qulakkeerinnikkumalluni.

5

KNR-ip aqutsinikkut politikkaa

Siunissaq allanngortitserinerillu KNR-ip aqqutisuinut nutaanik arlaqartunik piumasaqassapput. Pingaarnarpaamik KNR-imi sulisut nutaanik annertunerusunillu pitsaasunik aqutsisoqarnissaanik piumasaqaateqassapput. Aqutsisuminnut piumasaqaatissaat kajumissisitsillutik, isumassarsisitsiortorlutik sulianullu ineriartuutaasumik killiliussaqlutik aqutseqqusisussat.

Aamma KNR-imi qimattariaqarparput „tamanut assigiimmik siulersuineq/aqutsineq“ – tikittariaqarlugulu „ilinnut siulersuilluarneq/aqutsilluarneq“. Ilinniarsimassutsikkut avatangiisit assigiinngisitaartorujussuit pisortanut aqutsisunullu mikingitsumik piumasaqaateqartussat pilersissagatsigit ajornartorsiutit pissusii ineriikkamik anigugassatut pissuseqanngitsut ataasiakkaarlugillu nalilersortariaqartut pisortat pigissavaat, aamma aalajangiisinnaalluarnissamik piumasaqartut.

KNR-imi aqutsisorissaarnissamik piumasaqaatit nutaat anner-tusisat tapertalerneqlutik illuatungilerneqassapput KNR-imi

pisortat pisariaqartumik suliffimminni atugaqarnissaannik ineriartornissamullu periarfissinnissaannik. Eqqarsaataavoq aqutsinermi naleqartutut pisariaqartut suliniummut tassunga makkua tunngaviliunneqassasut:

- KNR-ip sulisut isumalluutitut pingaernerpaatut isigai.
- KNR-ip pingaartippai eqqarsaatersuutini iliuutsinilu ataatsimoortitsineq, saqqummiinermi ilumuussuseq suliarinninermilu aalajangiussisimassuseq. KNR-ip naatsorsuutigaa kajumissaarillunilu aalajangiussisoqartinnagu ammassuunisamik oqaloqatiginnissutiginnittarnissamillu, aamma piusaqaatigaa aalajangiiffigeriikkanut ilumoortumik pissuseqarnissaq.
- KNR-i inissaqartitsivoq misiliisinnaanernut kukkusinnaanernullu, pissussaaffittulli isigeqqullugit nammineq allallu kukkussutaasa ilinniutiginnissaat.

KNR-ip attaveqaateqarnera

KNR-i nunap tusagssiorfiisa annersarigaluaaraanni annertuumik pisariaqartitsisoqarpoq ineriartornissamik aamma illorsuup iluani aqutsisut sulissullu akornanni minnerunngitsumilli avammut tusarnaartartunut isiginnaartartunullu KNR-imi pisut pillugit paasissutissiissarnermik attaveqatigiittarnermillu pitsanngorsaanissamik. Taamaattumik KNR-ip aqqutsisuisa sulisunik oqaloqateqartarneq pitsanngorsaaaviginiarpaat sulisut apeqqutitut KNR-imut tunngasunut tamanut pitsaasumik ilisimatinneqarluartartutut misigisimaqqullugit. Avammut attaveqarneq eqqarsaatigalugu KNR-i suliffeqarfiuvoq matoqqavallaarujusuartoq. Inuiaqatigiinni immikkoortitaartunut assigiinngitsunut oqaloqatiginnitaarnissatsinnut pikkorinerusariaqartorujusuuvgut oqaluttuarluarsinaasariaqarlutalu sulisarnerisugut, soorlu suliaavut aalajangersimasut suut suliarisarnerigut. Taamaallaat taamaliornitsigut paasilluarsinnaassavarput KNR-imit suut suliarineqartussatut naatsorsuutigineqarlutillu ilimagineqarnerisut. Taamaattumik KNR-ip pikkoriffiginerusariaqarpaa tusarnaartartut isiginnaartartullu oqaluttuutissalugiut KNR-ip immikkut ittumik nalinginnassumillu suussusianik, suliaatsinnik takorluukkatsinnillu. Ataatsimoortumik ilisimasaqarnerinnaq pigalugu aamma atorfirmut atatillugu oqaloqatiginnilluarsinnaanikkut qulakkeersinnaavarput ataatsimoorluta tunngaviusumik naleqassuseqartugut illersorusutaatsinnik, paasitinniarlugillu KNR-ip innuttaasunik kiffartuussisarfittut suliai sunniutaalu immikkut ittut pillugit. Pingaartumillumi KNR-ip

isumaqarfigineqarnerata innuttaasunillu ataqqineqarnerata pitsaanngorsaaviginissaanut apeqqutaavoq ilumuussuseqartumik pissuseqarluta suliffitta iluani attaveqatigiissinnaanersugut aamma taamatorpiaq kalaallinut innuuttaasunut.

Attaveqatigiinnerup paasissutissiisarnerullu pitsaalluinnartuunissaanik pilersaarutigalugit siunertarineqartut aatsaat isumaqalisapput KNR-imi kikkut tamarmik akisussaaffimmik pigisaqarpata. Akisussaaffik pigisinnaasarpud taamaallaat paasissutissanik pissarsisinnaanikkut attaveqatigiilluarsinnaanikkullu. Taamaatumik suliffeqarfiup iluani pasissutissiisarneq aqutsisut pingaarnermik akisussaaffigisaat sulisunut tamanut anngussinnaasariaqarpoq paasiuminartuusariaqarlunilu. Aqutsisut pilersaarutivippaat suliffeqarfiup iluani avataanilu paasissutississarnerup attaveqatigiinnerullu annertunerungaartumik piffissami aggersumi pingaartinneqarnissaat KNR-ip attaveqarnermut kulturua pitsaanngorsarumallugu nukittorsarumallugulu.

Taamaattumik pilersaarummut tassunga peqatigitillugu KNR-ip aqutsisuisa paasissutissiisarnermi attaveqatigiinnermilu tunngaviumik iliuusissaq suliariniarpaat. Taanna tunngaviusaaq kia suna attaveqassutigineraa, qanoq iliorluni qanorlu ilinikkut, erseqqissumik paatsuugassaanngitsumik uppernartumillu pissuseqarluni.

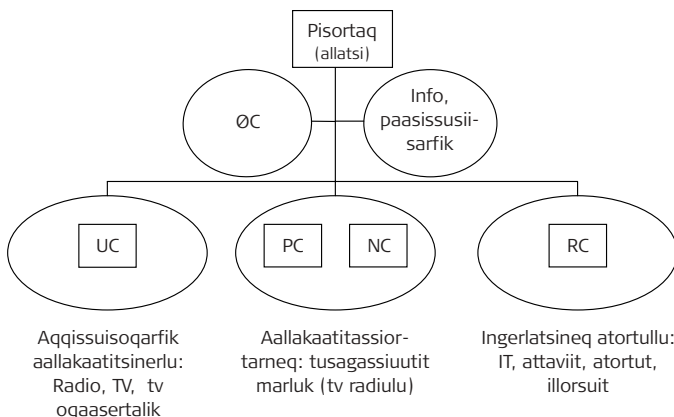
KNR-ip nutaamik aaqqissuussaanera

KNR-ip aaqjissuussaanerata ilusiata ineriartortinneranut tunngatillugu apeqqut pingartoq tassaavoq qanoq ililluta aallakaatitassionermik ineriartortitsineq pitsaasoq pilersissinnaaneripput tunngavissaqalersillugulu.

Massakkut akisussaassutsip piginnaatitaanerullu ilusianut agguataarneranullu tunngatillugu naleqqiullugulu pisariaqartinneqarsimavoq aqutsisut aallakaatitassanik aaqjissuisut aamma aallakaatitassionermut akisussaasut aqutsisutigoortumik immikkoortinnissaat kiisalu peqatigitillugu aqutsisutigit suliffeqarfiup iluani aallakaatitassioartarnerup marloqiusaasumik katiternissaa.

Ajornartorsiutip pissusia taanna suliarisinnaajumallugu aqutsisut aalajangiuppat illua'tungaatigit aallakaatitassiap aaqjissuussaaneranut tunngasortaata akisussaaffiginera immikkoortiniarlugu - tassa aallakaatitassanik neqerooruteqarnerup q periarfissaqartitsinerullu akisussaaffigineqarnera - illua'tungaatigullu aallakaatitassiap imaata suliarineqarnissaata akisussaaffigineqarnera immikkoortiniarlugit.

KNR-ip nutaamik aqjissuussaanera aqutsisullu katitigaanerat

- Pisortaq aqutsisutut pingarnerpaamik akisussaassuuvoq. Pisortaq allatseqarpoq. Aammattaaq pisortat allatseqarfiannik pilersitsisoqassaaq, KNR-imut tamakkiisumik

pingaartumik aningaasaqarnikkut misissueqqissaarutiniq aningaasatigullu missingersuusianik malittarinnillunilu suliaqartussamik.

- UC isumaqarpoq aallakaatitat pisortaat KNR-ip aallakaatitsisarnerinut katillugit tamarmiusunut akisussaasusaaq. Suliassai akisussaaffiusussat tassaassapput pingaarnerusutigut radiukkut tv-kkullu aallakaatitassanik piniarnerit, radiukkut tv-kkullu aallakaatitassanik inissitsiterineq, kiisalu, tv-kkut oqqaasertalersuineq, pitsaassutsinik aallakaatitanillu aqutsineq, toqqorsiveqarneq aamma diskoteki, pilersaarineq, suliffiup iluani avataanilu paasisutissiineq, telefonik-kut nuutsisarfeqarneq, tusarnaartartut isiginnaartartullu attaveqarfigineqarnerat.
- PC isumaqarpoq aallakaatitat pisortaat KNR-ip radiukkut tv-kkullu katillugit tamarmiusumut aallakaatitassiorneranut akisussaasusaaq. Suliassai akisussaaffiusussat tassaassapput pingaarnerusutigut radiukkut aamma tv-kkut aallakaatitassiat. Radiukkut tv-kkullu aallakaatitassanik pilersaarsiortartut peqatigalugit aallakaatitat pisortaata akisussaaffigussavai radiukkut tv-kkullu aallakaatitassianik nakkutilliusussat pilersaarsiomerat.
- NC isumaqarpoq nutaarsiassat pisortaat KNR-ip nutaarsiassanik aallakaatitsisarnerinut tamarmiusunut akisussaasusaaq. Suliassai akisussaaffiusussat tassaassapput pingaarnerusutigut radiukkut nutaarsiassanik (radioaviisimik) aallakaatitassiorneq, tv-kkut nutaarsiassanik (Qanoroq) aallakaatitassiorneq, radiukkut tv-kkullu nutaarsiassanik, soqutiginaateqartut oqallisaasullu pillugit aallakaatitassiorneq.
- RC isumaqarpoq isumalluutit pisortaat. Isumallutit pisortaata nutaap suliassai akisussaaffiillu tassaassapput IT-qarnermi ataatsimoortumik ingerlatsineq qarasaasiatigullu sulisoqarneq ikiorteqarnerlu, teknikkikkut atortut, pigisat aalaakkaasut (illorsuit) kiisalu pedelearneq.
- ØC isumaqarpoq aningaasaqarnermut pisortaq aningaasaqarnerup ataatsimut aqunneqarneranik, naatsorsuutit pillugit nalunaarusiornernut sulisoqarnermullu immikkoortortaqarfimmut akisussaasusaaq.

KNR-ip sulisuminut politikkia

KNR-ip ineriartornissamik kissaataata pilersinnissaanut sulisut pikkorissut suliassaminnullu ilinniarsimasut pisariaqarput. Sulisut taamaattut piumaneqaqaat piumasaqaateqarlutillu. Taamaattumik KNR-ip sulisuminut politikkimini anguniagaasa pingaarnersaraat KNR-i tassaalersinniarlugu nunatsinni tusagassiuutinik suliaqarnermi suliffik kajuminnarnerpaaq. Inuusuttut piginnaasaqarnerpaat tusagassiuuteqarnermilu suliassaminnik ilinnia-gaqarsimasut misilittagaqarnerpaat kajungilersissinnaasariaqar-pavut. KNR-ip sulisorpassui misilittagartuut ineriartornissaannut periarfissillugillu sulinerminni atugassaannik pitsaasunik neqeroorfigalugillu tunisinnaasariaqarpagut uagutsinni suliuarnissaannut kajungilersillugit.

KNR-i innuttaasunik kiffartuussivittut pingaarnertut tunnga-viusunik nalilinnillu peqarpoq tusagassiuuteqarnermik suliaqarfittut sulisuminut politikkeqarnermini ulluinnarni iluaqutissaasunik:

- Sulisut ataasiakkaat assigiinngisitaartarnerallu ataqqillugu.
- Suliffiup iluani ammasumik oqaloqatigiissinnaaneq.
- Tusagassiuutit suliavut ileqqorissaarnissamillu piumasaqaatit immikkut ittut sulisunut ataasiakkaanut piumasaqataasut akisussaassuseqarfigalugit.
- Sulisut ilinniagaqarnikkut inuttullu piginnaassusiisigut ineriartortillugit.

Sulisunut politikki allanngujitsumik malittarisassaleriffiinnavittut ingerlatsiviussanngilaq; tunngaviussappulli suliffeqarfimmi tamarmi tunngaviussussat. KNR-ip sulisuminut politikkeqarnermini pissuseraa sulisut namminersortuunissat, akisussaaffeqarlutik suliainnut suliiffiminnullu tunniusimallutik. Sulisunut politikkeqarnerup qulakkiissavaa sulisut tamarmik suliainnut kajuminnissaat; suliffilunneq paasiuminnaappallaarujussuatumilluunniit iluseqartitsineq pissutigalugit suleqqatuttunngortitsissanani.

Aammattaaq KNR-ip sulisut ataasiakkaarlugit periarfissaqartissavai assigiinngitsunik iliuuseqarnikkut inerniliisinnaanikkullu iliorsinnaaffeqartillugit. Taamaattumik KNR-ip sulisuminut politikkiata naatsorsuutigaa pingaarnertut killiliussat tunngaviusullu iluanni assigiinngitsunik iliorfeqartarsinnaanissaq kiisalu nammineq suliffimmi pisariaqartitsineq tunngavissaqartitsinerlu immikkoortotaqarfinni assigiinngitsuniissinnaasoq naatsorsuutigineqartariaqartoq.

Ullumikkut KNR-i sulisunut mappersagaqarpoq sulisunut politikkeqarnermi anguniakkat suunerannik erseqqissaaffiusumik, taamatuttaaq KNR-ip suliassa pingaarnarpaat arlaqartut suunerannik nassuiaaffiusumik katiteriffiusumillu. Anguniakkat taakkua KNR-ip sulisuminut politikianut malittarisassiaapput.

KNR-ip kiffartuussinerani
Naalackersuisullu isumaqatigiissut
– sooq?

KNR-ip nukittunerusup pitsaanerusullu pilersinnissaanut siunertap siunnerfiata tusarnaartartutsinnut isiginnaartartutsinnullu innimittarneq soqutiginninnerlu kisiat aallaavigaa. Allatut oqaatigalugu KNR-ip naammassiniagassaraa inatsisip uagutsinnut piумassaa: innuttaasunik kiffartuussinermik pisussaaffik.

Suliassaq taamatullu inissisimanissaq siunertamut naapertuuttoq qulakkeerumallugu KNR-ilu aningaasanik atorneqartussanik akuersisartuisa ilimagisaat piумasaqaataallu naammassiумallugu, KNR-i нутаamik 1. januaari 2005-imi innuttaasunik kiffartuussinissamik pissusaaffini pillugit Kulturimut, Ilinniartitaanermut llageeqarnermullu Naalakkersuisumik naatsorsuutini angusat tunngavigalugit isumaqatigiissuteqassaaq.

Isumaqatigiissutip taassuma erseqqissaavigeqatigissavaa KNR-ip suliassat suut naammassissagai ilimagineqarnersoq, peqatigitillugulu killiliussat suut innuttaasunik kiffartuussinermik ingerlatsinermi suliarineqarsinnaanersut erseqqinnerulersissallugu. Taamaakkaluortoq naatsorsuutini angusat tunngavigalugit isumaqatigiissut nalinginnaasumik inatsisilerinermi isumaqatigiissutaanngilaq.

Allatut oqaatigalugu naatsorsuutini angusat tunngavigalugit isumaqatigiissumik atuilernerup radiumi tv-milu tamarmi pi-

ngaarnertut killiliusaaq ataqaatigiinnerulersimmagu, KNR-ip isumaqaatigiissutikkut pisussaaffilernera ilisimalersillugu. Aaqqissueriaatsimi eqqarsariaatsimilu tassani kingunissaaq tassaassaaq KNR-mi suliassanik suliarinninnissamut toqqissisi-manerulerneq nalusannginnatsigu KNR-imi piffissami aalajangersimasumi suut suliarineqassanersut. Naatsorsuutini angusat tunngavigalugit isumaqaatigiissut tassaatinneqassaartaaq illugiit isumaqaatigiissutaat tamaginnik pisussaaffiliisusaaq (KNR-i/Naalakkersuisut).

Naatsorsuutini angusat tunngavigalugit isumaqaatigiissutip eqqortinnissaa aqussinnaajumallugu KNR-i ukiut tamaasa nalunaarusiortassaaq pisussaaffinnik ukiumi qaangiuttumi qanoq ingerlatsisoqarnerseq, isumaqaatigiissullu eqqortinneqarsimanersooq ersersissinnnaajumallugu. Nalunaarusiaq taanna Radiumi TV-milu Ataatsimiititaliamut aamma Kulturimut, Ilinniartitaanermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisumut nassiunneqartassaaq.

Eqqarsaataavoq KNR-ip innuttaasunik kiffartuussineranik suliaqarneq Namminersornerusut aningaasanik atorneqartussatut akuerisaannik, ussassaarutitigut isertitanik allanillu akiliuteqartitsinikkut aningaasalersorneqassasoq.

10

KNR-ip aningaasaqarnera

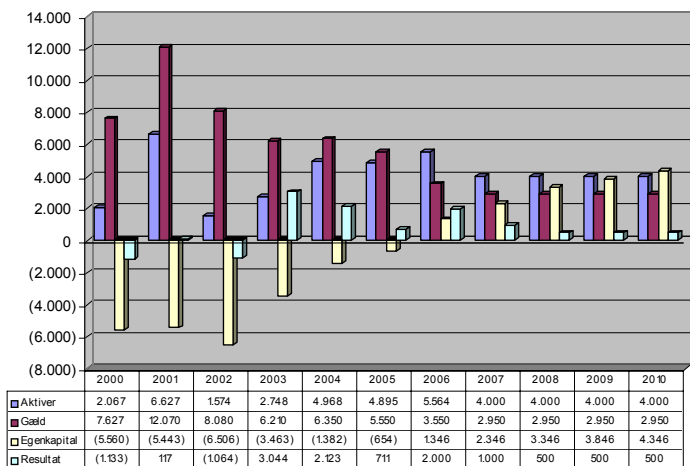
SONY

KNR-ip ingerlanneqarnerani Namminersornerullutik Oqartussat ukiumoortumik tapiissutaat tunngaviupput. KNR-ip 2004-mi ataatsimut katillugit aningaasanit isertitaanit 58,2 mio. kruuninit 52,2 mio. kruunit atorneqartussatut akuersissutisari. 6 mio. kr. miss. ussassaarutinit allanillu isertitaapput.

Ukiuni aggersuni KNR-ip aningaasaqarneranut mikinggitsumik sunniuteqartussa q tassavaoq KNR-ip ilumini suliaminut atorutisa kisitsisunik atuisunngortinnissaat, kiisalu tv-p illorsuata allanngortiternissaa sulisut Nuummiittut tamarmik tassani ataatsimuullissammata radiullu illorsuataa tunineqarluni.

Ukiuni qaangiuttuni tallimani KNR-imi aningaasaqarnertigut angusimasat kiisalu ukiuni tullerni tallimani anguniakkat uani takutinneqarput.

KNR-p angusai ukiuni 2000-2004 kiisalu anguniagai ukiuni 2005-2010 t. kr.

Aningaasaqarneq (t.kr.)	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Angusaq	2.918	1.091	656	2.246	1.261	501	501	501
<u>Iseritat katillugit</u>	56.986	58.545	60.230	59.870	60.710	62.210	62.410	62.910
Tapiissutuit	51.554	52.164	53.760	53.760	53.760	53.760	53.760	53.760
Pilerisaarutit sponsorit ilanngullugit	3.728	4.194	4.130	4.200	5.000	6.000	6.000	6.500
Kissaatigisat pilluaqqusinerillu (-10%)	1.164	1.341	1.260	1.260	1.300	1.400	1.400	1.400
Tekst tv	469	470	470	500	500	700	800	800
Atortunik tunisineq	11	23	500	50	50	50	50	50
Aallakaatitanik tunisineq	60	353	110	100	100	300	400	400
<u>Aningaasartuutit katillugit</u>	53.116	56.934	59.026	57.124	59.424	61.684	61.884	62.384
Agguataarneri								
Aallakaatitassiorneq	44.750	46.404	48.224	49.724	52.224	54.384	54.584	55.084
Allaffisorneq	2.800	3.346	2.653	2.700	2.700	2.800	2.800	2.800
Teknikkitigut atortut (IT)	3.093	4.258	3.473	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Illuutitut aningaasartuutit	2.473	2.926	4.676	1.700	1.500	1.500	1.500	1.500
<u>Illup iluani/ avataani sananeri</u>	44.750	46.404	48.224	49.724	52.224	54.384	54.584	55.084
Illup iluani aallakaatitassiorneq	43.610	44.927	46.371	46.724	48.724	50.384	50.084	50.084
Illup avataani aallakaatitassiorneq	1.140	1.477	1.853	3.000	3.500	4.000	4.500	5.000

1) Ukiumut tapiissutit allanngorarsinnaapput.

2) Teknik-itigut allannguutit (digitaliseeriineq) ilaangilaq.

KNR pillugu
suleqatigiit innersuutaat

Radio
Tv
Nutarsiassaqaartitsivik
Suleqatigiinnik aqutsisut

Ullut ataatsimiiffiusimasut:

Februar: 7. februar-8. februar (HHE)
Marts: 11. marts-12. marts (HHE)
April: 23. april-28. april (Sømandshjem)

Radio

KNR-mi radio pillugu suleqatigiit innersuutaat

Suleqatigiit ukuupput:

Stina Skifte (Programchef, KNR radio ku)
Salomine Tobiassen (Programsekretær, KNR radio ku)
Rene Olsen (KNR-mi tekniker, SU-miit aallartitaq)
Isak Reimer (KNAPK, Ilulissat. Ataatsimiinnermi kingullermi ilaavoq)
Ole Jørgen Davidsen (KNAPK, Narsaq. Ataatsimiinnermi kingullermi ilaanngilaq)
Hendrik Nielsen (SIK, Qaqortoq)
Gert Ignatiussen (Tasiilaq)

Radio pillugu suleqatigiit inaarutaasumik innersuutat
– April 2004

1. Radiomi atortut digitalisererlugit nutartertariaqarput
2. KNR-mik allannguiniarnermik siunniunneqarsimasoq (konceptskifte) ilassilluarneqarpoq pisariaqarlunilu radio ku-p nutarterlugulu aaqqissuuteqqinnissaanut toqqammavigis-sallugu.
3. Pisariaqarpoq radio ku-p naalaartartunut qaninnerunissaa.
4. Inuusuttunut radio ku-mi aallakaatitat annertunerusariaqarput.

5. Inatsisartut ataatsimiinnerat toqqaannartoq immikkut kanal-lilertariaqarpoq.
6. Radio ku-p aallakaatitsinera naalaartartunut naleqqunne-rusariaqarpoq (tassani erqarsatigineqarpoq ukioqqor-tussusaat naalaartartullu siammasisuunerat aallaavigalugu).
7. Radiokkut tv-kullu aallakaatitat ataqatigiissaarnerusaria-qarput (tassani erqarsaatigineqarpoq ullup ingerlanerani sap.ak. ingerlanerani aallakaatitat qanoq inissititerneqar-simanagerat).
8. Sinerissami lokal radioqarfiit nukitsorsartariaqarput, taakkulu lokal radiut Avannaata radiua, Kujataatalu radioa suleqatigi-nerusariaqarpaat (soorlu primus motoritut atorlugit im. Suleqatigalugit).
9. Nuuk nuna tamakkerlugu radioliornermut qitiusariaqarpoq – tassa inuiaqatigiinnut tamanut aallakaatitsivik – immik-koortorta qarfiillu lokal radio qarfiillu piffinni pisut allaaviga-lugit aallakaatitsiviussallutik.
10. KNR radio tv-lu illoqatigiittariaqarput. Tamatuma suleqarti-giilluarnerunissaq aallakatitsinerlu pitsaaneq annertune-rujussuaq aqquissiuussinnaammagu. Sulisunik atorluaane-rujussuaq aamma pilersinneqartussaavoq.
11. Pisariaqarpoq radio ku-mi aallakaatitanik aqutsisumik aaqqissuisoqarfiliortoqarnissaa (soorlu konceptskifte taamatut oqariartuutilik).
12. Suleqatigiit siunnersuutigaat KNR amerlanerusunik aningaa-sanik tunineqarnissaa Nam. Oqar. suliffeqarfissuaataat allat aallerfiginerisigut (soorlu Tele Greenland A/S ukiut tamaasa sinneqartoorujussuuartartoq).
13. KNR radiop lokal radiullu akornanni naalaartartunik 'unam-mineq' aamma inissaqartinneqartariaqarpoq naak suleqati-giikkaluarluni.
14. Radioliornermik tv-liornermillu sungiusaavik (medietrænings-værksted) nuttartoq isuma assut pitsaavoq piaartumillu pilerseriarlugu aallartinneqartariaqarpoq. Sinerissami soquti-

ginnittut sulerusuttut immikkut ujjartorlugit nassaariniartariaqarput illuatungaaticullu piumaffigalugit.

15. Radiokæde-mut aningaasat Tele-mut tunniunneqartaler-simasat KNR-mut uterteqqittariaqarput (aqunneqarneranut erqarsaatigalugu).
16. Radio ku-mi nassaarsiullaqqinneq suleriallaqqinneq siuarsartariaqarpoq – oqaluinnarneq nipilersornerlu annertuallaarpoq.
17. Suliarinnittussarsiusinermik periuseq erqunneqartariaqarpoq sinerissamullu siammannerullugu sungiusaaviup iluatsikkiartuarnera ilusigalugu.
18. Tamatigit pisariaqanngilaq aalakaatitanut peqatasunut honorarrisitsisarneq (soorlu apersuisoqarsimatillugu).

TV

KNR-mi tv pillugu suleqatigiit innersuutaat

Suleqatigiit ukuupput:

Niels Pavia Lynge (Tv-mi pisortaagallartoq)

Rasmus Olsvig (Driftstekniker, KNR TV)

Augusta M. Jerimiassen (Programiliortartoq, SU sinnerlugu aallartitaq)

Kalé Mølgaard (KNAPK, Qeqertarsuaq, kingullermi peqataanngilaq)

Svend Heilmann (KNAPK, Maniitsoq, marts-mi peqataavoq, kingullermilli peqataanngilaq)

Jonas Fleischer (SIK, Aasiaat)

TV pillugu suleqatigiissitat inaarutaasumik innersuutat
– April 2004

1. Tv ullutsinni nunatsinni eqqumaffigineqartorujussuuvoq.

2. Isumaqatigiissutigineqartorujussuuvoq tv-kut takusassat kalaallisut amerlanerusariaqarnerat pitsaanerusariaqarnerallu.
4. KNR tv-p iluani pitsaanerusumik pilersaarusionerq ataqatigiissaarinerlu ingerlanneqartariaqarpoq (sæson-ikkaarlugit pilersaarusionerq, „tunisassionermut“ pilersaarusionerq, sulisunik atuilluarnissamut tunngatillugu pilersaarusionerq kiisalu aningaasaqarnikkut pilersaarusionerq ataqatigiissagaq).
5. Tunisassionermut sæson-ikkaarlugillu pilersaarusionermut atatillugu aningasarsiat (honorar, kiisalu aallakaatitassionernissamut angalanissamullu aningaasat atornerqartussat pilersaarusionermut ilaaqqissaartariaqarput).
6. KNR tv-p annertunerusumik digitalisereenera ilutigalugu atortorissaarutillu nutarternerat ilutigalugu, teknikerit sulisullu allat tv-kkut tunissionermut sulisorisat piffissaannik atuilluarneruneg ingerlanneqalissaaq.
7. Suleqatigiit innersuutigaat amerlanngitsunik knr tv-p aallakaatitassiortoqalaarnissaa aallakaatitakkat pingaarnert annertunerit oqimaannerillu pinerullugit, kiisalu annertunerusumik avataaniit aallakaatitassiorunik KNR tv-i suleqateqalernissaa aningaasarsissutaasartut (honorarkonto) atorlugu.
8. Tv-liornermik sungiusaavik (medietræningsværksted) isumasarsiasiialaavoq suleqatigiimmillu ilassilluarneqarpoq. Tamanna piaartumik piviusunnngortinneqartariaqarpoq aallartinneqarlunilu.
9. Tv-kut takutitassiat kalaallisut nutserlugit oqalunnertalersukkat nuannarineqaqisut annertusartariaqarput, akikeqimata tv-p 'kalaalinnngorsarneranut'.
10. Internet (WEB) kiisalu tekst tv-ii atorluarnerusariaqarput KNR tv-kkut aallakaatitassat „pilersaarneranut“ tunngatillugu.
11. Tv-kkut takutitassiat suugaluarpataluunniit (sinerissameerpata nuummeersuuppata) tikilluaqqusaapput – taamaallaat KNR tv-p piumasaqaataai malinneqassapput. Nuuk illoqarfissuuvoq nunatsinni pingaarnerpaaq suliffeqarfissuaqarfik allafeqarfissuaqarfik nunatsinnilu innuttaasut sisamarar-

terutaasa najugaqarfiat. Tamanna aamma erqaamaneqassaaq sinerissamut siammarnunissamik pilersaartoqartillugu.

12. Tv-mi teknikerit piffisaanniik atuillaaneq aallunneqartariaqarpoq.
13. Nunatsinni innuttaasut tv-kut iluameersumik aalajaatsumillu tv-station-eqartariaqarpoq, imaanngitsoq ullumikkusuut soorlu saniatigoorlugulusooq qaqutikkut kalaallisut aallakatitsisartumik tv stationeqarneq.
14. Suleqatigiimmi erseqqissumik oqariartuutigineqarpoq soorunami nunatsinni innuttaasut paasisinnaasaannik tv-kkut takusassaqartinneqartariaqartut, aallakaatinneqartullu amerlanersaat kalaallisuujusariaqartut.
15. KNR tv naleqqussartariaqarpoq innuttaasunut nunami isorartoqisumi inuttakitsumi aningaasakilliorfiusumilu inuuffiusumi naapertuuttumik.
16. Konceptskifte – KNR-mi allannguiniarnermut oqariartuut erqortuuvoq ilassilluarneqarlunilu suleqatigiimmiit (tassa aallakaatitsineq aallaaviginerullugu 'tunisassiornerlu' aallaaviginerunagu KNR-mi periuseqarnissaq).
17. Suleqatigiit innersuutigaat aallakaatitanik suliaqarneq sinerissamut siammarnunissariaqartoq.
18. Tusagassiortut aaqqissuisoqarfinnik suliviusinnaasunik amerlanerusunik qinigassinneqartariaqarput.

Nutaarsiassaqtitsivik

KNR-mi nutaarsiassaqtitsivik pillugu suleqatigiit
innersuutaat

Suleqatigiit ukuupput:

Mariia Simonsen (Pisortaagallartoq)

Isak Olsen (Tusagassiortoq, Journalist, Qanorooq, SU aamma
sinnerlugu)

Else Olsvig (Tusagassiortoq, radioavis).

Inge S. Rasmussen (Tusagassiortoq, radioavis. Februar-mi
ilaavoq)

Jesper Kunuk Egede (Pilerisaarinnermut pisortaq, Air Greenland,
februar-mi ilaanngilaq)

Ivalo Egede (Paasissutissiinnermut pisortaq Nam.oqar. Tusaga-
siivik, marts-imi ilaavoq)

Nutaarsiassat pillugit suleqatigiit inaarutaasumik
innersuutat – April 2004

1. Tunuliaqtsiinnermik aaliangersimasumillu itinerusumik
sammisaqartartussamik aaqqissuisoqarfimmik pilersitsiso-
qartariaqarpoq.
2. 'Ullaakkorsiutit' (radio ku radioaviisermiullu suleqatigiillutik
ullaap tungaa aallakaatitsineq) qangatuut aallarteqqittaria-
qarpoq ineriartorteqqillugu.
3. Suleqatigiit innersuutigaat Qanoruumi radioaviisimilu aaq-
qissuisoqarfiit kattunneqarnisat tusagassiorlutigut nukiiit
atorluarumallugit.
4. Nutaarsiassaqtitsiviup internetikkut, tekst tv-kut SMS-kullu
periarfissat atorluarnerusariaqarpaat.
5. Qanorooq ukioq kaajallallugu saqqummersalersariaqarpoq.
6. Inuiattut piorsarsimassutsimut tunngasut (kultur) nutaarsias-
sani aamma inissaqartariaqarput.
7. Suleqatigiit innersuutigaattaaq KNR-mi sulisut illumi ataatsi-
moortariaqartut suleqatigiilluarnerunissaq pissappat.

8. Nutaarsiassaqartitsineq sinerissamut siammarnerusariaqarpoq lokalradio stationit Avannaata Kujataatalu radiui suleqatigineratigut (KNR-ip immikkoortortaqarfii lokalradio stationinut aallaaviulluarsinnaapput tassani siammarnernunissami).
9. Sungiusaavik nuttartoq (medietræningsværksted) isumassarsiatsilaavoq piaartumillu aallarnisartariaqarluni sinerisamut siammarnernunissamut sakkussaalluarmat.

Suleqatigiinnik aqutsisut

Suleqatigiinnik aqutsisut kaammattuutaat

Suleqatigiit ukuupput:

Lars Lennert-Sandgreen (Pisortaq, KNR)

Jens Klaus Lennert (Pisortaq, Sisimiut Tusaataat, STTK sinnerlugu)

Erik Brøndum Kjær (Danmarks Radio-mi teknikkikkut ataqati-giissaarisartoq, DR Produktion, april-mi ilaavoq)

(Radio, tv, Nutaarsiassat-Illu pilluguit suleqatigiinni pisortat ilaasussatut siunnerfigineqarsimagaluarpoq kisianni pisariaqarsimangilaq).

KNR-ip tunngavissarisasa allannngortitsivigineqarnissaasa piviusunngortikkiartuaarneqarnissaat pillugu aqutsisoqarfimmiit kaammattuutit

Toqqammaviusoq

Ukiuni kingulliunerusuni KNR-ip kalaallisut nammineerluni aal-lakaatitassiarisartagaasa unikaallassimanagerat annikilleriarsimanagerallu pissutigalugu inuiaqatigiinnit piumasarineqariartuin-arpoq taamatut ajortup tungaanut ineriartornerup unitsinneqarlunilu ajunngitsup tungaanut sanguteqqinneqarnissaa. Piumasaasup taassuma KNR-ip pingaartumik sinerissamiit isigineqarnera pitsaasuujunnaarsissimavaa, ilaatigut tunulliun-neqartutut misigisimasoqartalersimammat, Nuummiit aallakaa-titassiaasartut amerlanerussuteqarpallaarnerat pissutigalugu.

Tamatuma kingunerisimavaa suleqatigiissitanik ajornartorsiu-tip annertussusianik qaqileriniartussanik kiisalu kalaallisut aal-lakaatitassiat amerlanerulersinneqarnissaannut isumassarsi-niartussanik pilersitsisoqarsimanagera, tassa kalaallisut aallakaa-titassianik kalaallinut inuiaqatigiinnut KNR-ip silaannakkut

sullississutaanik sullinneqarlutillu tigooraasartunut iluaqutaal-
lutillu nunannaarutissiisussanik.

Tulliullugit sammineqassapput tunngavissarisat allanngortitsivi-
gineqarnissaannut atatillugu anguniarneqartussat sakkutigine-
qartussallu, kiisalu KNR-ip pisortaqarfianut kaammattuutit
alloriaatissat pisariaqartut naammassiniarneqarnissaat
qulakkeerneqarsinnaaqqullugu.

Anguniagaq

Kalaallisut aallakaatitassiaasartut illersorneqarsinnaasumik
pitsaassuseqarlutik amerleriartinneqarnissaat, taamaalillutik
Kalaallit Nunaani siunissami tusagassiortarnissani kalaallisut
oqaluttuartamerit piginnaaneqarfigineqarisut kalaallillu kulturiat
takussaanerulersinneqarlutillu tusarsaanerulersinneqaqqullugit.
Tamanna naammassiniarneqassaaq KNR-ip tusarnaartartullu /
isiginnaartartullu imminnut oqaloqatigiinnerulersinneqarneri-
sigut, kiisalu KNR-ip namminermit iluani alloriaateqartiternertigut.
Taamaaliortoqassaaq massakkut isiginerlunneqarneq ajunngit-
sumik isigineqarnermik taarsiivigineqarniassammat, aammalu
inuit misigisimalerniassammassuk tusarnaartartut isiginnaar-
tartullu pisariaqartitaannut KNR tusaaniarluartuusooq, kiisalu
piumassuseqartoq aallakaatitassiarineqartartut kalaallit inuia-
qatigiit pisariaqartitaannik kissaatigisaannillu matussutissiisus-
sat ineriartortinneqartuarnissaannut piffissamullu malinnaajuar-
nissaannut oqaloqataanissamut.

Sakkussat

Nuup avataanut aallakaatitassioriartortoqarnissaa tamaasa KNR-
ip aningaasatigut iliuuseqarsinnaassusia ullumikkut akissarsianut
aningaasartuutaasartut aalajangersimasut annertuut kiisalu
aningaasartuutit qaffasissut pissutigalugit annikilleriaateqar-
simavoq. Pissutsit taakku annertuseriartitsivinnissaq ajornarsi-
sissimavaat, annertuseriartitsisoqassappallu pisariaqassaaq
nukissanik amerlanerusunik Naalakkersuisunit pissarsisinneqar-
nissaq.

Kalaallit Nunaanni najukkani radioqarlunilu tv-qarfeqarmat
aallakaatitassiuutit ilaatigut atortoqareersunik, aammalu nam-
minersortoqarmat sungiusarneqareernikkut aallakaatitas-
siortarnermut ilangaaqqussersuisinnaasunik pissusissamisuu-
ginnassaaq taaneqareersut taakkua suleqatiginiarnissaat,
kalaallisut aallakaatitassiaasartut piffissami aallakaatitsi-
sarfiusumi amerlanerulersinneqarnissaat anguniarlugu. Najuk-
kani radio-t tv-llu eqqarsaatigalugit taamaaliortoqarsinnaavoq

taakkua isumaqatigiissuteqarfigineqarnerisigut, tassa suleqatigiinnerup aaqqissuunneqarneratigut, soorlu aallakaatitassiasanik aalajangersimasunik sivilissusilinnik aalajangersimasumik tunioraasarnissamik isumaqatigiissuteqarfigineqarnerisigut, aammalu taakkua imassaasa eqqoqqissaartumik suusarnissaanik isumaqatigiissutiginnittarnertigut.

KNR-mi ullumikkut teknikerit atorluarneqarsinnaagaluartunik pigisaqaraluarput. Nukissat taakkua atorluarneqanngitsut siunissami „ernisussioertut“ atorluarneqalernissaat eqqarsaatigineqarpoq, aammalu „isumassarsiatsialannut“ pitsanngorsaannut ineriartortitsinernullu, tassa „isumassarsiatsialannut“ tusarnaartartunit/isiginnaartartunit takkuttartussanut, soorlu taakkua KNR-ip aallakaatitsisarneranut ilanngutassiarerusullugit uummammiorisaannut ilangaaqqusiissutigiumasaannullu atorluarniarneqartalersinnaanerat. Inuit tamakkua aallakaatitsisarnernut soqutiginnittut pisariaqartumik attavigilernissaannut pisariaqassaaq aallakaatitassianut akunniliullugit paasisitsiniaanernik KNR-ip aallartitsinissaa, tassa inuit „summersuutisatsialallit“ „ujartorlugit“. Ilangutassiaarannguit 1-3-minutsinik sivilissuseqartartut eqqarsaatigineqarsinnaapput, taakkunani inuit qinnuvigineqassallutik isumassarsiartik pillugu KNR attavigeqqullugu, isumassarsiartik tiguneqartinniarsaralugu, aammalu KNR-ip teknikerii peqatigalugit taakkualu siunnersortitut atorlugit isumassarsiat ineriartortinniarnissaat suliareqqullugu immaqa kingusinnerusukkut immiunneqarsinnaaniasammat, aammalu isumaqatigiissutigineqaaqqissaartut malillugit aaqqissuunneqarniassammat piviusunngortiterneqarniassammallu.

Tassunga atatillugu pingaartuuvoq erseqqissassallugu sulisut siunnersortitut avammut atortinneqartartussat piginnaasaat pisariaqartut naapertorlugit peqqissaarluni toqqarneqartarnissaat, soorlu makku isiginiarlugit: sulinikkut ilisimasaqarnikkullu pikkorissusiat, suleqatiginnissinnaassuseqarnerat suleqatiginikkusussuseqarnerallu, avammut ammassusiat eqaassusiallu, minnerunngitsumillu ilinniartitsisinnaanermut piginnaasaqassusiat attaveqarsinnaassusiallu.

Naammassinnikkiartuaarnermi pisortaausut inissisimanissaat Qularnanngilaq KNR-mi massakut suleriaasiusut pisarnerillu pisariaqartutigut allanngortitsiviginiarnissaat oqimaatsuussasoq, piffissap ilaani neriuutaarunnartarsinnaassalluni aammalu akuusunit tamanit immikkut suliniuteqarnerusarnissamik piumasaaqateqarfiusassalluni. Suleqataasoqanngilarli siuttunit

nakuusunit paasinnittunillu ikorfartuiffigineqartigatik piartuaarnermik aqqusaarinnissinnaasunik. Tamanna pingaartumik KNR-mi pisortaasunut pisortaqatigiinnullu annertuunik piumasaqarfiussaaq.

Taamaattumik pingaartutut isigaarput pisortaqatigiit tamakkerlutik piartuaarnerup aallartisinneqannginnerani nalilinnut akisussaaffittullu tunngavissanut naleqquttumik aalajaallisavigineqarsimanissaat. Pisortaqatigiinni ataasiakkaat inissisimaffiat erseqqissitinniarlugu, taamaalilluni sumut ataneq – tassa pisortanut ataneq imaluunniit suleqataasunut ataneq - ullormit ullormut nalornissutigineqartannginniassammat – tassami tamatuma kingunerisaanik akisussaassusermik misigisimaneq nikerartarsinnaammat – isumaqarpugut pisariaqartuusoq allanngoriartuaalernerup aallartinnissaani pisortaqatigiit arlaannaataluunniit taartaagallartutut pisortatut atorfimmi issiatinneqannginnissaa. Pisortaasut apeqqusiinatik allanngortitsiartornissaq immikkoortukkuutaartuulu pillugit iluminni oqallissinnaasariaqarput imatut anersaaqarlutik avissaartuussinnaanngitsutut avammut takutissinnaassallutik, aammalu tunniusimalluinnarnermik ataqeqatigiinnermillu taamatuttaaq ersersitsissallutik. Isumarput malillugu tamanna kisimi pisinnaavoq KNR-mi qullersatut pisortaasutut inissisimaneq nalornissutigineqanngippat.

Soorlu siusinnerusukkut oqaatigineqareersoq suleqataasoqanngilaq pappiaqqami oqaatsinik kusanarsaakkanik takunninnerinnarmigut nammineq inissisimanermi soorpiarneranik oqaatiginnissinnaasumik. KNR-mi pisortaasunit suliasiissutigineqartut naapertorlugit oqaatsit sulinermik takutitsinikkut suleqataasunit ataasiakkaanit piviusunngortiterneqassapput. Taamaattumik pisortaasunit suliniutaasusaaq pingaartoq tassaasaaq suleqataasut tamakkerlutik isummaminnik passussiviginiarneqarnissaat, taamaalillutik tamakkerlutik anguniakkamik ataasiusumik takunnissinnaalerlutik ingerlaqperiarnissaminnut imminnut qiimmassaqatigiissinnaasunngorniassammata, naak ilaatigut allaat immaqa piffissani sungarnittaraluartussani. Iluatsitsilluarnissamut tunngavissaaq tassaavoq ipoqatigiinnissaaq suliniummillu pisariaqartumik takutitseqatigiinnissaaq.

Taamaattumik pisariaqartarsinnaavoq sulisut qulaani taaneqartunik piginnaasassanik pigisaqanngitsut atorfeqarnerminnik unitsitsisariaqartarnissaat, imaluunniit sulisut suliaminnut naammattumik malinnaasinnaanatillu ataqqinnissuseqanngitsut suliunnaartariaqartarnissaat. Taamaattunik pisariaqartunik isiginngitsuusaarineq tassaasartussaasaaq allanngortiterinnissamut pisariaqartumut toqunartuliineq, tassami taamaalior-

toqanngippat suleqataasut pisortaasut sanngiinnerattut paasi-sassamassuk, taamatullu sanngiissuseqarneq takutitsisuus-sammat naamassinniniarnissamut pisariaqartumut sapersar-nermik imaluunniit nukissanik tamakkiisunik atuilluni naammas-sinninniarumanginnertut.

Aalajangersimasumik anguniagaqarnissaq tamarmik akun-naatsumik malitassaat nassuiarneqarsinnaaniassappat pingaar-tuuvoq anguniakkap tamarmiulluni – tassani procentit, ullut aningaasalluunniit pineqaraluarpata – erseqqissumik tamanut nassuiarneqarsinnaasuunissaa, kiisalu kikkut tamarmik killiffimmik ilisimaarinninnissaat. Makkua kajungilersitseqa-taalluassapput: eqqortumik sammiveqarnitsinnik paasinnineq – anguniakkatsinnik angusisussaanerput ilimanarlunnarpoq – ilami allaat ulloq piffissaliussaq sioqqullugu angusinnaassavavut.

Pissutsit taakkua pisariaqartut nipilersoqataatillugit isumaqar-pugut iluatsitsinissamut periarfissaq angisuujusoq, pisortaasut silatusaartumik nipilersoqataappata aammalu timitalersui-niarluarpata, taamatullu piartuarneq isiginiaavigilluarpassuk.